

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

01 липня 2020 року

Веде засідання голова комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги члени Комітету з питань правової політики! Шановні наші високоповажні запрошені! У нас зараз, наскільки мені повідомили, 15 народних депутатів присутні членів комітету, тобто є кворум, можемо починати засідання Комітету з питань правової політики. Оголошую засідання відкритим.

Я хотів би повідомити про тих, хто сьогодні з'явився до нас і буде приймати участь в якості запрошених.

Це у нас кандидати на посаду судді Конституційного Суду України: Павленко Юрій Олексійович, Боднар-Петровська Ольга Борисівна, Сірий Микола Іванович, Денисенко Наталія Миколаївна та той, хто її супроводжує, Денисенко Володимир Степанович.

Представники Американської торговельної палати в Україні: Гребенюк Сергій, Боряк Володимир;

Представники Програми USAID реформування сектору юстиції "Нове правосуддя": Петрова Наталія Іванівна, Піскун Олександр Ілліч.

Представниця Офісу Президента Козуля Уляна Миколаївна.

Представник Кабінету Міністрів Потьомкіна Юна, радник віце-прем'єр-міністра.

Представник Міністерства юстиції України Банчук Олександр Анатолійович, заступник міністра юстиції.

Данішевська Валентина Іванівна – голова Верховного Суду, Львов Богдан Юрійович – заступник Голови Верховного Суду, Бабанли Расім Шагінович – керівник Департаменту енергетичної та правової роботи Верховного Суду; представники Верховного Суду України, виконуючий обов'язки Голови Верховного Суду України Василь Іванович Гуменюк.

Судді Верховного Суду України: Олександр Федорович Волков, Анатолій Анатолійович Ємець, Тетяна Євгенівна Жайворонок, Галина Володимирівна Канигіна, Олег Вікторович Кривенда, Богдан Миколайович Пошва.

Представники Вищої ради правосуддя: Олексій Володимирович Маловацький, Світлана Богданівна Шелест, Олена Миколаївна Євтеєва, представниця прес-служби Вищої ради правосуддя.

Голова Ради суддів України Богдан Сильвестрович Моніч.

Представництво ОБСЄ в Україні: Олександр Водянніков і Сергій Перемот.

Представниця Офісу Ради Європи Литвиненко Олена Вікторівна.

Представники Проекту ЄС "Право-Justise" Поліна Лі, Бондаренко Євгенія, Інна Ліньова.

Також Потьомкіна Юна представляє Асоціацію правників України.

Представники Національної асоціації адвокатів України: Владислав Володимирович Ситюк і Вікторія Віталіївна Поліщук.

Представники Асоціації адвокатів України: Зоя Володимирівна Ярош, президент Асоціації адвокатів України, та Олег Миколайович Маліневський.

Представниця Commercial Mediation Group Ольга Володимирівна Тютюн (це медіатор).

Представниця Громадської спілки "Українська академія медіації" Романадзе Луїза Джомберівна.

Представники Національної асоціації медіаторів України: Катерина Борисівна Наровська і Олена Миколаївна Сапожкова.

І представники Громадської організації "Фундація DEJURE": Чижик Галина Віталіївна і Берко Степан Тарасович.

Я всіх назвав?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мабуть, він приєднається. Але я прочитав список тих, хто попередньо підтвердив і був запрошений. Мабуть, зможуть до нас приєднатися пізніше.

Шановні колеги, вам запропонований порядок денний, який складається з 8 пунктів порядку денного та пункту "Різне". Є пропозиція його проголосувати за основу. Прошу голосувати.

Хто – за? 15. Проти? Нуль. Утримались? Василь Іванович, ви...?

НІМЧЕНКО В.І. Ні-ні, я проголосував – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16 – за. Зараз у нас 16 народних депутатів.

В нас дуже сьогодні такий насичений порядок денний. Чи є необхідність щось додавати?

Якщо нема інших пропозицій, є пропозиція проголосувати за запропонований порядок денний в цілому. Прошу голосувати.

Хто – за? 16. Одноголосно. Проти – 0, утримались – 0. Дякую.

Переходимо до першого питання порядку денного. Це кадрове питання: призначення на посаду судді Конституційного Суду України. Ми з вами за традицією запросимо кожного із кандидатів. І вам запропоновані проекти рекомендацій Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

І, будь ласка, запросить Ольгу Борисівну Боднар-Петровську.

Доброго дня, Ольго Борисівно! Ви до нас ще раз завітали. І якщо в членів комітету є якісь питання, будь ласка. Мабуть, щось нове трапилось, цікаве, за цей період.

БОДНАР-ПЕТРОВСЬКА О.Б. Ні, не встигла.

Я, можливо, розповім трішки тоді більше... Може, стоячи? Тоді так краще буде видно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як вам зручно, будь ласка.

БОДНАР-ПЕТРОВСЬКА О.Б. Мені по-всякому зручно.

Народилася в Україні, виросла в Литві, все життя мріяла жити в Україні. Приїхала в Україну, поступила в університет, бо завжди знала, що буду навчатися в університеті Шевченка. В дитинстві мріяла захищати людей, як у всіх маленьких дітей, да? Але дуже боялася бути адвокатом або слідчим, мені було страшно, і я думала, що це... ну, я не зможу цього робити. Тому вибрала собі фізику, і пішла займатися астрономією, фізикою і молекулярною фізикою.

Я можу сказати, що Україна – це та благодатна країна, яка дозволяє людині творчо розвиватися. Тому під час навчання на фізичному факультеті я зробила два наукових дослідження. Один стосувався нашого моста Патона, я працювала з академіком Патонам. І друге – це робота з космічною галуззю.

Ну, так сталося, як вийшло, життя змінилося, і я опинилася на Сахаліні. На Сахаліні я почала працювати інженером з техніки безпеки в міліції, в районній міліції. І от з того часу я почала дивитися на правоохоронні органи інакше, і дивитися на професію юриста з великим-великим інтересом і бажанням її здобути.

Коли я повернулась із Сахаліну в Україну (це вже було дуже давно), я встигла попрацювати аналітиком і політологом. І почала, шлях до юриспруденції я почала з того, що я почала співпрацювати з Верховною Радою України, ще починаючи з 1994 року. Спочатку помічником народного депутата, позаштатним помічником народного депутата. Потім я почала працювати вже в секретаріаті фракції. І пройшла всі ланки: від старшого консультанта, головного консультанта, завідуючої секретаріатом. І велика повага і довіра до мене була, коли я стала народним депутатом Верховної Ради України п'ятого, шостого скликання і працювала в Комітеті державного будівництва і місцевого самоврядування. І відповідно я працювала саме там свідомо, тому що я займалась конституційним правом.

Скорочую. За цей час я встигла захистити кандидатську дисертацію, закінчити Академію внутрішніх справ України з червоним дипломом. У мене є PhD статус. Я заслужений юрист України. І я вже казала в той раз, що для мене це найвище покликання - працювати в Конституційному Суді. Тобто кожен юрист щось собі уявляє. Для мене це найвища гілка, яку би я хотіла досягнути для того, щоб реалізувати по максимуму і себе, і працювати в інтересах України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є питання у народних депутатів? Є питання. Сергій Олексійович Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Доброго дня, колеги, присутні.

В мене до вас запитання. Скажіть, будь ласка, якою фракцією ви висунуті як кандидат?

БОДНАР-ПЕТРОВСЬКА О.Б. Я висунута від фракції "Батьківщина".

ДЕМЧЕНКО С.О. Чому саме ця фракція вас висунула? Тобто якось поясніть, будь ласка.

БОДНАР-ПЕТРОВСЬКА О.Б. Чесно кажучи, з 98-го року, з моменту утворення партії "Батьківщина" і утворення фракції "Батьківщина", я знаходжуся в "Батьківщині". Але якщо ваше питання стосується заборони, то, звісно, що я її буду виконувати. Я вийду і припиню свою участь в діяльності партії і не буду ніяким чином, скажімо, порушувати законодавство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо немає запитань, подякуємо вам. Почекайте нас, будь ласка. І

запросить, будь ласка, Наталію Миколаївну Денисенко.

ДЕНИСЕНКО Н.М. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Миколаївна, доброго дня! Якщо можна, для членів комітету – народних депутатів 2 хвилини про себе. Будь ласка.

ДЕНИСЕНКО Н.М. Добре. 75-го року народження. Освіта вища юридична, законодавець юридичних наук, заслужений юрист України. 20, понад 21 рік працюю в Конституційному Суді України. Зараз на посаді "завідувач відділу порівняльних досліджень". Ще якісь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Чи є запитання у членів комітету? Всі документи були надані вам. Немає запитань.

Тоді дякую вам, Наталія Миколаївна.

ДЕНИСЕНКО Н.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте нас, будь ласка.

І запросить, будь ласка, Юрія Олексійовича Павленка, народного депутата України.

Юрій Олексійович, доброго дня! Ми з вами вже обговорювали саме це питання. І, якщо можна, хвилинку ще раз, мабуть, нагадати народним депутатам.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане голову, шановні члени комітету, учасники засідання! Висловлюю повагу до комітету і дякую за можливість взяти участь в конкурсі на посаду судді Конституційного Суду.

Павленко Юрій Олексійович. На сьогодні народний депутат України.

Був вп'яте обраний народним депутатом України, був міністром сім'ї, молоді і спорту в чотирьох урядах, головою Житомирської обласної адміністрації, першим Уповноваженим Президента з справ дитини. Власне, вважаю, що мій досвід і знання дозволяють мені претендувати на цю посаду. Сподіваюсь, на вашу підтримку і винесення на розгляд Верховної ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Олексійович.

Олег Анатолійович Макаров, є питання.

МАКАРОВ О.А. Юрій Олексійович, минулий раз ми так і не з'ясували, я хотів би для себе з'ясувати, стосовно юридичної освіти і стосовно досвіду роботи в галузі права. Тобто можете більш докладно, ніж минулий раз?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Дякую вам за запитання.

Власне, мої дані, біографія і позиції відповідають вимогам закону з точки зору і стажу роботи, і інших вимог, які визначає закон до судді Конституційного Суду. Так, я маю юридичну освіту, Харківський... Національний університет імені Ярослава Мудрого. Закінчив, я його закінчив, отримав юридичну освіту в 10-му році. Стаж мій почався відповідно до вимог закону дещо раніше, але це не заборонено законом.

За цей час як народний депутат, так і на інших посадах, за моєї ініціативи, за моїм авторством ухвалено близько 184 законів, більше 500 нормативних актів. Всі вони стосуються сфери прав і свобод людини і їх захисту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Олексійович.

Чи є ще питання?

НІМЧЕНКО В.І. Немає питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає питань. Юрій Олексійович, дякую вам.
Почекайте, будь ласка.

І запросіть, будь ласка, Миколу Івановича Сірого.
Микола Іванович, доброго дня!

СІРИЙ М.І. Доброго дня всім!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є таке прохання дві хвилинки про себе. Всі матеріали народні депутати мають, але для того, щоб вони мали можливість вас почути.

СІРИЙ М.І. Сидячи, чи як? Який порядок?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як вам буде зручно.

СІРИЙ М.І. Як вам зручно. Добре.

30 років свого життя я віддав проблематиці судової системи, правоохоронної системи. З першого дня, тобто з 2 січня 91-го року, я був зарахований в Інститут держави і права якраз на цю проблематику. І от 30 років я присвятив саме цьому напрямку. Тобто для мене це велика частина життя, і надзвичайно важлива. І це я вперше подаю свої документи. І якраз 30 років мені було потрібно для того, щоб я собі дав відповідь, що я готовий в Конституційному Суді давати аргументовані відповіді суспільству. Я роблю цю заяву достатньо відповідально і розумію зміст кожного слова, який мною сказано. Тому що, як я переконався за весь цей час діяльності, суддя Конституційного суду має бути не тільки людиною, яка вміє читати закони, а людиною, яка повинна розуміти, як працює політична система країни, як працює уряд, як працює парламент, за якими принципами.

Мені довелось в житті не довго, але працювати в урядових структурах,

я був заступником голови держпідприємництва в 1998-1999 роках. Тобто я знайомий з роботою уряду. Я був радником цілого ряду комітетів Верховної Ради, тобто я знайомий і з цією роботою. Тому це для мене, як я вважаю, зрозуміла, знайома сфера.

Другий момент, дуже коротко, на який я хотів би звернути увагу, полягає в наступному. Першочергово я фахівець в галузі судоустрою і кримінального процесу, тобто фахівець в галузі кримінальної юстиції. Як свідчить світовий досвід, саме фахівці в сфері кримінальної юстиції були рушійною силою реформ і в Європі, і в інших країнах світу. Чому? Дуже просто. Тому що цивілісти пов'язані з простою структурою судоустрою, а саме спеціалісти кримінального процесу, з одного боку, заходять в систему побудови правоохоронних органів, а, з другого боку, в конституційну сферу, чим мені доводилось займатися всі ці 30 років. І тому, я вважаю, що чогось я досяг в цій сфері.

Ну і останнє, на чому хотів звернути увагу. Перед тим, як особа стає суддею, вона не тільки має право, вона і зобов'язана говорити про Конституцію своєї країни. Коли особа стає суддею, у неї з'являється обов'язок бути політкоректним і бути делікатним при висловлюваннях щодо професії, щодо правової сфери. Коли особа стає суддею в своїй певній справі, судді не можна висловлюватись відносно цієї справи.

Тому, будь ласка, ставте будь-які питання, які стосуються Конституції, конституційності, і я зобов'язаний відповідати на ваше питання. І тому відмовки про те, що, якщо я стану конституційним суддею, то виникне якийсь конфлікт інтересів, не виникне ніякий конфлікт інтересів. Тобто, поки я не маю статусу, я зобов'язаний відповідати на всі питання, які стосуються конституційно-правової сфери.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Микола Іванович. Я думаю, що у вас буде можливість відповісти на питання, особливо в залі Верховної Ради. Там

за Регламентом до кожного кандидата буде виділений час для питань від депутатів народних.

Чи є зараз запитання від народних депутатів? Будь ласка. Микола Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Микола Іванович, ну, ви розумієте, що така посада, вона передбачає істотне і ґрунтовне, не тільки практичне знання чинного законодавства, а й науковий підхід.

Скажіть, будь ласка, скільки у вас на сьогодні є наукових праць, які могли би підтвердити ваш фаховий рівень? Дякую.

СІРИЙ М.І. З початку своєї діяльності, якщо проаналізувати праці, тобто таких праць більше 150, я точно не можу вам назвати цифру, може, їх більше. Але з початку своєї діяльності, якщо проаналізувати ці праці, то половина цих праць стосується конституційно-правової тематики, а половина - кримінального процесу, судоустрою, правоохоронних органів.

Зокрема, що стосується моїх праць. 2005-2006 рік - дуже гостро стояло питання судової реформи. І, на жаль, тоді просувалася ідея створення чотирьох ланок судів, тобто перехід на чотири ланки. Ви знайдете мої роботи, мої публічні виступи, я категорично пояснював, що цього не можна робити.

Коли в правовій системі країни з'явилася ідея створити поряд з Верховним Судом Касаційний суд України, ви також знайдете мої пояснення, чому недопустимо створювати Конституційний Суд. Коли треба було реформувати прокуратуру і коли стояло питання внесення змін, це знову ж таки 2006-2007 ріу, ви теж знайдете мою позицію, розгорнуту мою позицію, що треба зробити в органах прокуратури, аби прокуратура України була європейською прокуратурою.

Станом на сьогодні всі ці позиції не спростовані.

СТЕФАНЧУК М.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Чи є ще питання?

Сергій Володимирович Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Я дуже коротко. Я думаю, що Миколі Івановичу питання задавати важко, він дійсно фахова людина не лише в теорії, а і в практиці.

І, до речі, Микола Іванович, ви не зазначили: ви були фіналістом конкурсу в НАБУ. І я думаю, що якби ви стали Директором НАБУ, ситуація була би трошки інша в країні. Це така моя суб'єктивна думка. А питання до вас виникають, я так думаю, лише тому, що ви трошки зачепили цивілістів. А питань до вас у мене немає.

Дякую.

СІРИЙ М.І. Дякую, Сергій Володимирович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще питання? Є питання, да? Василь Іванович, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Скажіть, будь ласка, ви відносите Конституційний Суд до органу правосуддя чи ні? І якщо до, то з яких підстав?

СІРИЙ М.І. Василь Іванович, на поставлене вами питання була дана відповідь при підготовці Концепції судово-правової реформи 1992 року. Да, ми пам'ятаємо, що в цій концепції немає згадки про Конституційний Суд, і це, на мою думку, абсолютно обґрунтовано. Чому? Тому що для того, щоб повноцінно функціонувала держава, немає потреби в створенні Конституційного Суду. Але сучасний розвиток права говорить про те, що це корисна інституція. І якщо вона правильно вмонтована в загальний організм

функціонування держави, то ця інституція може приносити досить серйозну користь.

Тому Конституційний Суд, якщо коротко відповідати, - це квазі-суд. Це квазі-суд, тому в буквальному розумінні конституційні суди не відносять до судів в повному розумінні цього слова за сучасною теорією і доктриною права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Іванович.

Якщо немає інших запитань, дякуємо вам. Зачекайте, будь ласка.

СІРИЙ М.І. Щиро дякую за можливість виступити на дуже фаховому комітеті. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні народні депутати України – члени комітету, вам запропоновані тексти рекомендацій. Всі кандидати пройшли спецперевірку, відносно кожного з них є довідка Апарату Верховної Ради України, що інформації, що перешкоджає зайняттю ними посади, яка передбачає заняття відповідального або особливо відповідального становища, або посади з підвищеним корупційним ризиком, не виявлено.

Тому, я думаю, що за нашою традицією, якщо немає інших пропозицій, пропоную поставити на голосування рекомендацію щодо кожного з кандидатів. І пропоную почати в такому ж порядку.

Прошу голосувати за рекомендацію рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо призначення Боднар-Петровської Ольги Борисівни на посаду судді Конституційного Суду України.

Прошу голосувати. Хто – за? 18. Одноголосно. Дякую Рішення прийнято.

Наступне. Рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом

голосування щодо призначення Денисенко Наталії Миколаївни на посаду судді Конституційного Суду України.

Прошу голосувати. Хто – за? 18. Одноголосно. Рішення прийнято.

Наступне. Рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо призначення Павленка Юрія Олексійовича на посаду судді Конституційного Суду України.

Прошу голосувати. Хто – за? 17 – за. Хто – проти? 0. Утримався? 1. Рішення прийнято. Дякую.

І наступне. Рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо призначення Сірого Миколи Івановича на посаду судді Конституційного Суду України.

Прошу голосувати. Хто – за? 18. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую.

Запросіть, будь ласка, кандидатів до зали.

Шановні Ольга Борисівна, Наталія Миколаївна, Юрій Олексійович та Микола Іванович, інформуємо вас про те, що щойно комітет прийняв рішення відносно кожного з вас рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо призначення одного з вас суддею Конституційного Суду України. Бажаю вам успіху! Ну, і готуйтеся, в залі це буде по повній процедури. Ви знаєте, як це проходить. Дякую вам. До побачення.

Я також хочу проінформувати членів Комітету з питань правової політики, що відповідно до поданої особисто заяви Михайла Всеволодовича Буроменського, який був висунутий кандидатом від політичної партії, від фракції політична партія "Слуга народу", він зняв свою кандидатуру з переліку кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, тобто щодо нього голосування не відбувається. Дякую.

Переходимо до наступного питання. Вам запропонований на попередній розгляд проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності

Верховного Суду та органів суддівського врядування (реєстраційний номер 3711), внесений Президентом України як невідкладний.

Хочу в якості такого вступного слова сказати. По-перше, подякувати всім, хто взяв участь вчора в засіданні підкомітету з питань правосуддя. Це засідання відбулось в такому режимі широкого обговорення. Прийняли участь народні депутати з різних фракцій і багато запрошених, ну, більшість з яких є і зараз в цьому залі. Це був дуже важливий елемент обговорення для того, щоби ми також як народні депутати - члени комітету розуміли позиції та відношення до запропонованого законопроекту.

Я також хотів би подякувати всім, хто надав нам письмові позиції щодо законопроекту. І навіть сьогодні, вам тільки що роздали ті пропозиції, які... не пропозиції, а ті позиції, які були підготовлені ще Радою суддів України, Американською торговою палатою. І в нас є також і інші позиції.

В нас є висновок Головного науково-експертного управління, є лист Верховного Суду, є позиція Асоціації правників України, є позиція Верховного Суду України і є спільна позиція двох проектів, USAID "Нове правосуддя" і проект Європейського Союзу "Право-Justice". І я щиро дяку всім, особливо за те, що ви всі надали нам ці пропозиції, ну, в такий короткий термін. Але ми розуміємо, що питання є невідкладним, цей законопроект є невідкладним. І питання виконання рішення Конституційного Суду щодо Верховного Суду України, і питання створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів, або відновлення її роботи, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, є дійсно пріоритетними. І я думаю, що тут всі мають єдину мету: вирішити ці два питання таким чином, щоби і судді Верховного Суду України продовжили здійснювати своє правосуддя в Верховному Суді, як це передбачено рішенням Конституційного Суду України, і щоби Вища кваліфікаційна комісія суддів України все ж таки була створена за запропонованими, або за іншими принципами, якщо буде інша позиція народних депутатів.

Я хотів би таким чином запропонувати обговорення. В нас є

представниця Офісу Президента України Козуля Уляна Миколаївна, керівник Головного управління з питань судоустрою та юстиції Директорату з питань юстиції та правоохоронної діяльності Офісу Президента України. Пропоную їй надати слово для короткого представлення законопроекту, а особливо з урахуванням тієї дискусії, що відбувалась вчора. І потім ми надамо можливість висловитися співголови підкомітету відповідного, буде Павло Павліш виступати від підкомітету. Потім пропоную обговорення для народних депутатів.

І потім ми надамо слово всім запрошеним інституціям для того, щоб ви могли висловити свою позицію щодо цього законопроекту.

Але просто нагадую вам про те, що зараз у нас попередній розгляд, тобто ми здебільшого вирішуємо питання конституційності цього законопроекту. Тобто є таке прохання: не зосереджуватися дуже глибоко на суті закону, тому що це ми можемо зробити під час першого читання, а зосередитись на тому, чи є якісь там зауваження щодо конституційності. В мене особисто таких зауважень немає. Це моя особиста позиція, для того, щоб не забирати час, просто її одразу вам пропоную.

Тому надаю слово Улянці Миколаївні. Будь ласка.

КОЗУЛЯ У.М. Дякую.

Доброго дня, шановні народні депутати і запрошені! Я коротко зупинюся саме на тих питаннях і обговореннях, які вчора викликали найбільший резонанс.

Визначення кількісного складу Верховного Суду. У нашому законопроекті пропонується виключити положення, які становлять максимальну кількість суддів Верховного Суду. Натомість запровадити загальне правило для визначення кількості суддів у будь-якому суді і надати це повноваження Вищій раді правосуддя за поданням Державної судової адміністрації.

ГНЕУ, і так само вчора, висловили зауваження про те, що надання

таких повноважень Вищій раді правосуддя може призвести до того, що відбуватиметься зловживання цими повноваженнями і виникне ситуація, коли ВРП сама вирішить зменшити кількість і буде якимось чином переводити чи звільняти тих, які не вписуються у визначену кількість. І запитували, чи наявні у нашому законопроекті якісь від цього запобіжники.

Я вважаю, що запобіжники від таких, як кажуть, зловживань можливих є в самому законі. От тільки та ж сама частина шоста статті 19 визначає, що кількість суддів визначається з урахуванням судового навантаження. Тобто, уже виходячи з цього, будь-яке рішення щодо визначення чи зміни кількості суддів має мати якусь обґрунтування і мотивацію. Окрім того, Конституція визначає чіткі підстави для звільнення суддів. Серед них відсутня така підстава, як скорочення чи зменшення кількості суддів у суді. Так, є підстава - це незгода судді при переведенні в інший суд при реорганізації чи ліквідації, але, знову ж таки, за законодавством ліквідація чи реорганізація здійснюється за законом. І тому ВРП не зможе прийняти, звільнити суддю, мотивуючи з підстави скорочення кількості суддів. Ну і давайте виходити з того, що все ж таки конституційний орган ВРП є, основним завданням його є забезпечення незалежності судової системи. І якщо виходити з презумпції того, що кожен орган виконує свої повноваження належно, то дивно буде, якщо цей же самий орган буде вчиняти якісь дії, які будуть ставити під сумнів цю незалежність.

Наступний момент. І, крім того, якщо говорити практично, то в законі визначена тільки максимальна кількість суддів. Насправді реальну і фактичну кількість суддів визначає уже зараз Вища рада правосуддя. І хоча в законі зазначено зараз 200, 100, 200 за рішенням Конституційного Суду, фактично, наскільки я знаю, якщо я не помиляюсь, зараз їх 196. Тобто ВРП і так погоджує кількість суддів зараз їх у суді.

Наступний момент – це Верховний Суд України. Вносячи наш варіант пункту 7, доповнення до пункту 7 "Перехідних положень" закону, ми виходили з того: в Конституції України є, зазначений найвищий суд у

системі судоустрою – Верховний Суд. Конституційний Суд України у своєму рішенні не визнав неконституційними положення про те, що з дня початку роботи Верховного Суду у складі, який сформований за цим законом, Верховний Суд України і вищі спеціалізовані суди припиняють свою діяльність. Ці положення не визнані неконституційними.

ГНЕУ звертає увагу, що є формулювання особливості.... Ми ще теж вважаємо, що, оскільки підпункт 4 пункту 16 прим. "Перехідних положень" Конституції вказує, що всі судді проходять оцінювання на відповідність займаній посаді, і, в принципі, половина суддівського корпусу зараз або закінчила цей процес, або в цьому процесі, то, ну, напевно, буде справедливо, якщо і судді Верховного Суду України пройдуть цей процес.

Звертає ГНЕУ увагу на особливості, що неправильно для суддів Верховного Суду виписувати особливу процедуру. Коли ми вмістили слово "особливості проведення цього оцінювання", малося на увазі, що навіть зараз при оцінюванні суддів першої інстанції, другої тематичне наповнення іспитових і практичних завдань, воно все рівно різне і воно не є константа для всіх однаково судів, залежить від інстанційності і спеціалізації. Логічно, що тематичне наповнення іспитових питань має бути десь наближеним до того, яке було, коли проходили судді Верховного Суду конкурс і вони склали іспити.

Впродовж року має відбуватися таке оцінювання. Ми погоджуємося, що, зважаючи на те, що зараз піде декілька місяців на формування самої ВККС, яка має провести це оцінювання, можливо, варто... ну, варто продовжити строк, визначити два роки, напевно. Тому що, ну, логічно, що з цього року, визначено нашим проектом, випаде половина строку для проведення цього оцінювання. Правильним буде, напевно, його збільшити при підготовці до другого читання.

ВККС. Найбільше запитань виникало щодо того, чи правильно передбачати альтернативного суб'єкта формування конкурсної комісії, чи правильно, що це має бути Уповноважений Верховної Ради з прав людини, і

чи не буде це неконституційно, оскільки в неї немає таких повноважень. Знову ж таки повторюся, до листопада минулого року Уповноважений Верховної Ради призначав двох членів, не членів комісії конкурсної, а двох членів ВККС.

Окрім того, наприклад, зараз Уповноважений призначає кандидатуру на посаду Уповноваженого з захисту державної мови. Хоча це теж не написано у законі профільному про уповноваженого. Ми вважаємо, що існування такого альтернативного суб'єкта формування комісії варто залишити і варто передбачити, маючи уже досвід того конкурсу, який не відбувся. Хто це буде, яка інституція, який орган, чи особа, чи структура, може бути при запропонуванні інших варіантів абсолютно обговорюватись. Але сам як альтернативний суб'єкт формування варто його запровадити.

Звичайно, в ідеалі цього би не потрібно було. Але, знову ж таки, повторюсь, ми, маючи досвід реалізації Закону 193 хотіли б передбачити такий варіант все ж таки, щоб комісія і щоб конкурсна комісія була сформована.

І ще я хотіла сказати, що в нашому законопроекті не знайшло вирішення питання з вищими спеціалізованими судами. Але все рівно ситуація є і вона потребує вирішення.

До другого читання можна би було запропонувати за аналогією з законом, який недавно набрав чинності щодо відрядження і щодо повноважень ВРП у перехідний період... у період, поки немає повноважного ВККС, наприклад, записати в нашому законопроекті в "Перехідних положеннях", що Вищій раді правосуддя до формування повноважного складу ВККС надаються повноваження без рекомендацій ВККС здійснювати переведення суддів, без конкурсу суддів Вищого господарського, Вищого адміністративного цих судів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І надаю слово співголови підкомітету Павлу Павлішу.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Також хочу сказати, що, дійсно, вчора пройшло таке широке обговорення даного законопроекту. І дякую всім, хто прийняв участь в даному обговоренні. Після чого підкомітет з питань правосуддя також розглянув даний законопроект і прийняв рішення рекомендувати відповідно до статті 93 включити до порядку денного даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Я хотів би передати слово народним депутатам України. Макаров Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Уляно Миколаївно, я до вас звертаюся як до доповідача, можливо, передасте докладно суть розмови сьогоднішньої на підкомітеті, вчорашньої і сьогоднішньої на комітеті.

Хочу вам сказати, що з моменту цієї ганебної дати - 16 жовтня, ганебної для українського парламентаризму, точніше, неприємної дати для судоустрою українського, пройшло вже вісім з половиною місяців. З цієї дати Вища кваліфікаційна комісія суддів, яка могла здійснювати добір суддів, переведення суддів, була ліквідована відповідно до закону, який був розроблений вашою установою. Після цього не змогли створити ні Вищу кваліфікаційну комісію суддів, ні подати законопроект, який міг би унормувати порядок створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів, незважаючи на висновки Венеційської комісії, ще грудневі, незважаючи на рішення Конституційного Суду.

На сьогоднішній день, якщо ви уважно читаєте Регламент Верховної Ради, розклад роботи Верховної Ради, і якщо уважно читаєте зауваження, які надійшли вже від експертного середовища, від колег, які присутні тут, а

також від Верховного Суду, від Вищої ради правосуддя, які підтримують законопроект, тим не менше, вказують на ті помилки, які і ГНЕУ вказує, говорить про те, що цей законопроект має примарну можливість прийняття в першому читанні в цій сесії, якщо ви бачите розклад, який у нас зараз є.

І яким чином ви збираєтеся його приймати в цьому році і створювати в цьому році конкурсну комісію, і створювати Вищу кваліфікаційну комісію суддів в цьому році, я не знаю. Тобто в цьому році, таким шляхом, як ви пішли зараз, вона створена не буде.

Якщо ми, дійсно, проявимо зараз відповідальність і ваша установа, яка виступила суб'єктом подання і ініціатором законопроекту, то зараз його треба терміново відкликати, терміново, сьогоднішньою датою, збирати зацікавлених осіб, подавати законопроект, який врегульовує одне питання: створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів таким чином, щоб це влаштувало всіх учасників політичного процесу, всі фракції і щоб можна було в цілому прийняти ще на цій сесії протягом найближчих трьох тижнів.

Враховуючи, що у вас ще й заяви роблять представники, які говорять, що зараз будуть реформувати судоустрій замість судової системи, то всі ваші реформи зараз нічого не варті. І ви починаєте часткові якісь реформи, вказуючи в пояснювальній записці, що ви хочете вирішити питання одне – це привести у відповідність законодавство до рішення Конституційного Суду. А що ви робили три з половиною місяці? Це треба було зробити в перший тиждень, а тепер, коли сесія закінчується, ви подаєте законопроект!

Тому єдиний спосіб зараз: або попросити депутатів підключитися до роботи, щоб подали альтернативний законопроект, погоджений до понеділка, і приймати його за основу і в цілому з одним питанням – створенням ВККС терміново; або відкликати і подавати від того самого суб'єкта подання, що і цей законопроект подав.

Всі інші шляхи, всі інші обґрунтування ведуть до того, що Вища кваліфікаційна комісія в цьому році, суддів, створена не буде, і кількість суддів буде зменшуватися, і кількість справ буде збільшуватися,

навантаження на суддів буде зменшуватися. А при тій зарплаті, яку ще тут наголосували їм – зменшення, то вони зараз будуть подавати у відставку один за другим, і якість судових рішень буде знижуватися, і потім ви же будете казати, що судова система не працює і на суддів показувати пальцем.

Тому терміново треба приймати управлінське стратегічне рішення, державне, і вирішувати одне найважливіше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олеже Анатолійовичу.

Сергій Володимирович Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Колеги я би, з одного боку, хотів погодитися з тим, що сказав Олег Анатолійович, але я вважаю, що не одне, а два питання треба вирішувати. Питання створення ВККС – це питання існування або неіснування судової системи, але є у нас друге питання – це питання унормування статусу Верховного Суду України, який треба унормувати відповідно до рішення Конституційного Суду. І ми від цього нікуди не дінемося. І це треба... Бо ця історія в нас триває, що у нас в країні два верховних суди, в нас ця історія триває три роки! І це не нормально, це питання треба завершувати і приводити його у повній відповідності з рішенням Конституційного Суду.

До речі, вчора на засіданні підкомітету звучали сумніви і в конституційності законопроекту 3711. Такі сумніви звучали. І, повірте, вони не безпідставні. І я нагадую усім нашим колегам, що у нас ще не закінчився строк на внесення альтернативних законопроектів, Олег Анатолійович про це згадав, в понеділок він закінчується лише. І навіть якщо сьогодні ми приймемо рішення про те, що треба рекомендувати Верховній Раді розглядати цей законопроект в першому читанні, ми його не зможемо розглянути на цьому тижні, навіть якби закінчився розгляд законопроекту про гральний бізнес, бо у нас не закінчився строк на внесення альтернативних.

І, дійсно, Олег Анатолійович правий, найперший день, коли ми зможемо розглянути цей законопроект в першому читанні, – це вівторок наступного тижня. Вівторок наступного сесійного тижня, я маю на увазі вівторок. А цей сесійний тиждень останній. І це означає, що в другому читанні ми його розглянемо аж у вересні, якщо не буде змінено календарний графік роботи Верховної Ради України. І я погоджуюсь з усіма тими питаннями риторичними, які були задані.

І, знову-таки, я дозволю собі повторити вчорашнє своє питання. Ви внесли законопроект, а вчора... Я задавав вам це питання, але вчора, після того, як я вам це питання задав, у нас був виступ головного по реформах від Володимира Зеленського, я маю на увазі Міхеїла Ніколюзовича Саакашвілі, який заявив, що вони зараз будуть готувати справжню, революційну, повну, як він сказав, реформу. Так що, ми знову потім будемо переробляти те, що ми зробили? Знову будемо руйнувати ВККС, знову будемо руйнувати Верховний Суд, знову будемо невідомо що робити, після цих ваших чергових повних революційних і загальних реформ, яких ніхто не знає, які вони будуть? Ми не знаємо, куди це все йде, ми не знаємо, навіщо це робиться. Ми якимось латками це все закриваємо, а система розвалюється. Бо, дійсно, я погоджуюсь, що судді в таких умовах не можуть працювати, і це абсолютно очевидно. Хто би зміг працювати в таких умовах, коли невідомо: тебе звільнять чи не звільнять, чи суд твій будуть реформувати, чи не будуть реформувати, чи отримаєш ти зарплату, чи не отримаєш ти зарплату? Сьогодні зарплата тобі така, а завтра зарплата така... Це ж абсолютно ненормальна історія як для країни.

Тому, напевно, нам треба робити... Я не вірю в те, що хтось відкличе законопроект, Олеже Анатолійовичу, вибач, я, при всій повазі, трошки довше в цьому парламенті, при всій повазі до вашого досвіду, я трошки довше в цьому парламенті, це неможливо. Тому єдиний шлях - знайти якесь порозуміння, я кажу ще раз, викинути з цього законопроекту все, викинути звідти перерозподіл повноважень між ВККС і ВРП, викинути оці всі

нашарування, які там внесені, залишити два питання – створення ВККС, і навколо цього, повірте, буде дискусія. Бо я не розумію, як у нас, припустимо, за судову систему... при прийнятті рішення про формування судової системи вирішальне слово мають іноземці. Я цього не розумію, при всій повазі до іноземних наших колег, консультантів, порадників і так далі. Вони порадники, а не ті, хто вирішує. Ми, українці, в Україні вирішуємо, яка у нас повинна бути судова система і хто може бути суддею, і хто не може бути суддею. Це моя принципова позиція. Я розумію, що її не поділяють багато людей в цій залі, але така позиція є, і повірте, навколо цього теж буде велика дискусія. Ми вже робили спробу віддати законом вирішення питання притягнення до дисциплінарної відповідальності членів ВРП, віддати іноземцям. Що отримали? Рішення Конституційного Суду. І Венеційська комісія. Тому таке саме отримаємо другий раз. Якщо хочемо танцювати на граблях, вперед і з піснями.

І друге питання, яке нам треба вирішити, повторююсь ще раз, – це доля Верховного Суду України, статус Верховного Суду України і його, ну, я використаю таке слово, компіляція із діючим Верховним Судом, бо теж є багато питань. От на моє глибоке переконання, Конституційний Суд в своєму рішенні сказав наступне: Верховний Суд України просто перейменований. Ну, прямим текстом так написано в рішенні. Я розумію, що це дуже складно реалізувати в практичній площині сьогодні, але так написано. А закон, на жаль, говорить про інші речі. Коли ви говорите, що ви писали закон на виконання рішення Конституційного Суду, є питання з цього приводу. Я ще раз кажу: ми повинні знайти практичний шлях, як це правильно зробити з точки зору інтересів держави, не з точки зору конкретних людей, суддів чи когось іншого, з точки зору інтересу держави. В першу чергу ми повинні вирішити оцей конфлікт, який у нас існує 3 роки, що у нас два Верховні Суди, і це абсолютно, пробачте, неприпустимо.

Я не буду заперечувати про того, щоб ми рекомендували Верховній Раді розглянути цей законопроект у першому читанні, але з обов'язковим

застереженням про те, що у нас не закінчився строк на подачу альтернативних законопроектів. Раз. Що альтернативні законопроекти згідно з Регламентом розглядаються одночасно з основним.

І друге. Щоб ми все-таки під час підготовки до першого і до другого читання розглянули все-таки, викинувши звідти все, все зайве і все спірне, залишили два питання - це формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів і унормування діяльності Верховного Суду України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу. Я повністю поділяю багато з тих зауважень, які ви сказали, особливо щодо того, що вже більш ніж 3 роки ми маємо ситуацію з Верховним Судом України не вирішену. І, на жаль, і з суддями Верховного Суду України, а це наші колеги, багатьох з яких ми знаємо багато років, і у багатьох з них ми також навчалися, в такому, знаєте професійному діалозі. І я багатьох пам'ятаю багато років, 15 років, коли я ще працював адвокатом, і вони приїжджали до нас, і ми обговорювали питання і постанов пленуму Верховного Суду України... Тобто це дуже важливо.

І я повністю поділяю, що ми зараз вирішуємо ту проблему, яка виникла до нас і перед нами. Але я погоджуюся з вашою пропозицією щодо того, що ми за будь-яких умов повинні дочекатися часу на внесення альтернативних законопроектів, тому що ми будемо працювати тільки в правовому полі. І якщо альтернативні законопроекти надійдуть, то ми зможемо зібрати комітет наступного тижня комітетського і обговорити ці альтернативні законопроекти. Тому що, розуміючи зараз ситуацію, вони можуть також дуже відрізнитися один від одного і мати, так би мовити, також досить радикальні пропозиції.

Я ще хотів додати. Ви задали таке риторичне питання Уляні Миколаївні щодо заяв представника, виконавчого директора, я так розумію Офісу Національної ради реформ. Я розумію, що Уляна Миколаївна не може

відповідати на ці питання, це не її рівень спілкування і не її відповідальність. Але від себе, якщо колеги погодяться, є прохання все ж таки передати, щоби колеги були більш обережними в таких висловленнях. Тому що судова система знаходиться вже багато років в такому стані, що навіть будь-яке висловлення може мати негативні наслідки, навіть якщо за цим висловленням буде там супергеніальна пропозиція, зі всією повагою, але коли є питання про радикальність якоїсь реформи, то це суддівською спільнотою може сприйматись, ну, я би сказав, не стільки обережно, скільки вже з таким супротивом. А нам цього б не хотілося, тому що ми всі працюємо заради народу України і наших громадян.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є прохання передати, да, щоби в таких висловленнях були більш обережними з висловленнями щодо майбутнього реформування.

Я дякую, Сергію Володимировичу.

Хто ще з народних депутатів хоче висловитися? Василь Іванович, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, тут ми зараз обговорюємо питання, що основне, що є факультативом, з чого почати.

Ну, по-перше, в цій каденції, я маю на увазі до канікул наших парламентських, ми повинні прийняти рішення. Ми що, не знаємо, що суд знаходиться в стадії турбулентності вже не одну п'ятирічку? Тут є ці люди сидять, і, може, і їх треба послухати? Коли вистроювалися ряди, суддів Верховного Суду виганяли з роботи, пропускали через шеренгу. І якраз отам було закладено реформування судової системи.

Всі плювали, ігнорували конституційний принцип, конституційний принцип незалежності судової системи. Нам є посили з "вашингтонського обкому" щодо впливу формування судової системи. Так я хочу сказати, що

якраз в "вашингтонському обкомі", в США, там працює здоровий корпоратив суддів, там працюють якраз органи самоуправління суддівського і вирішують 80 відсотків всіх питань. А в нас, ми бачимо, що в третій захід, в третій захід, починається, тут уже сьогодні звучало, що починалась реформа в 91-му, не в 92-му, а в 91-му, а вже в 92-му появилась пропозиція створювати адміністративну юстицію і т.д. і т.п. А это уже третья, і при цьому за останній рік друга. Це я відносно представників від Президента. Що ж ви робите з судовою системою? Чи Конституція не лежить на столі у глави держави? У Кучми Леоніда Даниловича вона точно лежала у шкіряному переплеті. А тут ми не бачимо. Ну, як можна піти на те, що Конституційний Суд і суд... правильно визнано неконституційним. Куди ми знову тут ведемо, який тут вихід?

Дійсно, голова вірно вказує на те, що ми повинні прийняти, повинні вирішувати, у нас немає питання. Є у нас Верховний Суд України чи Верховний Суд України, чи Верховний Суд. У нас два органи по суті. Із-за чого? Із-за помилки. А я вам скажу: не помилка це, це відсутність професіоналізму була. І тому ми тут не повинні допустити на розгляд Верховної Ради ще один такий законопроект, який приведе до турбулентності діяльність Верховного Суду України. На сьогоднішній день ніхто навіть не розуміє, що вже слухають не 2, не 3 і не 4 мільйони справ іде через суди, а більше вже 4 мільйонів загалом по Україні. То на це ж ніхто не дивиться.

І тому я хотів би, по-перше, все-таки я вдячний Олегу, колезі своєму, про те, що, да, тут є проблеми. Але я стосовно того, що відкладати це в той довгий ящик, як це було в Санкт-Петербурзі стосовно звернень до царя, чи під зелене сукно класти цей законопроект, ми не маємо можливості, ми повинні припинити оцю вакханалію, яка проходить у нас із судовою системою. І ми як Комітет правової політики повинні стояти впереди цієї атаки для того, щоб стабілізувати обстановку, забезпечити суддям доступ до правосуддя. Це перше.

І тому ми повинні розглянути. І я хотів би, щоб ми тут заслухали, і це я для членів мого комітету, для нашої команди суддів, які пройшли цю школу: що вони бачать, який вихід з положення? Це перше.

Друге. Дуже–дуже прикро, що немає рішення Пленуму Верховного Суду України. Знаєте, я завжди відстоював ту точку зору, що вообщє-то Президент стосовно судової системи - це є питання, так же, як і Президент, виступаючи у Верховній Раді, не будучи суб'єктом законодавчої ініціативи, щось десь до когось щось призивати по конкретному законопроекті. Це перше.

І друге. Пленум Верховного Суду, Пленум Верховного Суду, почитайте нове значення Пленуму, яке є на сьогоднішній день, який, по суті, приймає нормативно-правові акти, давайте так, коли ми вже йдемо десь до шляху прецедентного права. Але тут він не сказав своє слово. Тому я хотів, щоб ми послухали суддів.

І останнє: стосовно комісії, щоб не розпилялись. Шановні, шановні колеги, шановні члени Комітету правової політики! Ви ж подивіться знову, про яку ми кажемо незалежність і суверенітет? А частина залежності суду, судової системи влади – це і є суверенітет: політичний, економічний і ідеологічний. І це ми не можемо.... То скажіть, на підставі чого у нас з'являються ревізори, члени цієї комісії якісь?

До речі, для авторів, я так розумію, що автори виписали і вводили навіть такого консультанта з правом не дорадчого голосу в Конституційний Суд України. Це вже дійшли до ручки! Вони нас за кого тримають тут, в Україні?

І тому, я не знаю, як можна було це написати з Банкової. Кому служить судова система і хто її контролює? І тому це ганебне явище. Я вам скажу, це принижує нашу націю, це принижує фаховість наших юристів, любої школи: Київської, Одеської, Харківської, - але це не є допустимо.

І третє. Наше суспільство... І інших: і Львівської школи, я ж не проти, і Чернігівської, Чернівецької, я ж не спорю, і Одеської, звичайно. Але ми

кажемо про фах, про фах правників. Ми ж не ведемо мову про застосування норм міжнародних прав. Ці інструктори "вашингтонського обкому", які будуть заходити з вирішальним своїм словом, це не норма права - це ідеологія впливу, це ідеологія на формування політики діяльності судової системи.

І тому категорично це потрібно виключити, і ми повинні про це сказати. Шановний пане голово нашого комітету, ми повинні про це сказати. Чому у нас немає одностайності, може, в рішенні чи одностайності з прийняття цього рішення сьогодні.

Але стосовно... Я просив би всіх членів комітету, йде питання про суверенітет, про незалежність судової гілки влади в системі державної влади. Щоб ми чітко з цього приводу висловились сьогодні на предмет втручання. Це пряме втручання або підготовка правової платформи для прямого втручання в систему діяльності судової системи в цілому, як кажуть, я вже не кажу про Верховний Суд України.

Я закінчую. Дякую всім, що вислухали. І хотів би, щоб ви погодились, щоб сказали судді з цього приводу. Тут є, спасибі, є і Валентина Іванівна, яка Голова Верховного Суду України. Ну, Голова Верховного Суду, давайте так, от на сьогоднішній день. І є Голова Верховного Суду України, чи виконуючий обов'язки. От бачите, до чого довели? Це я для вас, передайте вітання вашій групі юристів-практиків, які готують такі законопроекти. І ми сидимо на Комітеті правової політики незалежної держави, а в нас Верховний Суд України і Верховний Суд в.... От і все.

_____ . Це ж були попередники. А ви кажете про те, що зробили два суди в Україні. Це ж були попередники.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це дуже суттєво.

НІМЧЕНКО В.І. Я не хочу, я фамілію не називав. Але я бачу

продовжувачів, чи спадкоємців, ідеології Банкової. Ні?

_____ не передається у спадщину.

НІМЧЕНКО В.І. Не передається? А я думаю, що воно в генах. На Банковій там вірус.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, шановні колеги! Дякую, Василю Івановичу. Дякую.

Шановні колеги, просив слово Сергій Олексійович Демченко, після – Максим Євгенович Дирдін.

Сергію Олексійовичу, ви просили слово. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Дякую.

Шановні друзі, я не зовсім погоджуюся з паном Макаровим, який сказав, що з ганебної дати пройшло майже шість місяців, чи вісім з половиною місяців. З ганебної дати пройшло вже 4 роки та 1 місяць. Ганебною датою необхідно вважати саме ту дату, коли, на мою думку, задля того, щоб отримати відповідний контроль над Верховним Судом України та судовою системою взагалі, був прийнятий відповідний закон, який лише в цьому році в більшості своїх статей був визнаний неконституційним. Коли ми сьогодні збираємось, ми з вами всі розуміємо існуючі проблеми. Але ми маємо розуміти, яка у нас сьогодні є в сьогоднішньому засіданні компетенція, що ми маємо вирішити, які у нас є повноваження.

Вчора на засіданні підкомітету я звертав увагу, що саме сьогодні те засідання комітету, коли у нас є можливість проголосувати висновок комітету на відповідність або невідповідність Конституції положень даного законопроекту. Це стаття 94 Закону "Про Регламент Верховної Ради України". На мою думку, ми маємо, якщо не голосувати питання, чи відповідає даний законопроект Конституції, чи не відповідає, ми маємо

проголосувати тоді питання, чому ми даний висновок не надаємо на сьогоднішньому засіданні, і аргументувати ці позиції.

Ми маємо з'ясувати, можливо, є на сьогоднішній день позиція підкомітету конституційного, який мав би розглянути дане питання.

На мою думку, є підстави вважати, що положення даного законопроекту не відповідають положенням Конституції. Вони були перелічені вчора. На деяких з них можу зупинитися сьогодні.

Я вважаю, що є безспірним питання наділення неконституційними повноваженнями такого суб'єкту, як омбудсмен. Вчора це обговорювали. Я думаю, що заперечень проти цієї позиції ні в кого не буде.

Я вважаю, що не відповідає рішенням Конституційного Суду України, від 18 лютого 2020 року, положення даного законопроекту щодо реорганізації шляхом приєднання Верховного Суду України до Верховного Суду та припинення першого як юридичної особи. Як казав мій колега пан Власенко, дійсно, відповідне рішення Конституційного Суду, однозначно визначено, що є перейменування Верховного Суду України на назву "Верховний Суд", іншого там не існує. Більше того, в самому рішенні визначаються додаткові моменти, які також вказують, що це так, що саме це закладав в рішення Конституційний Суд України. Ну, наприклад, з таких моментів - це про те, що Конституційний Суд зауважує, що перейменування закріпленого у Конституції України органу – Верховного Суду України – не може відбуватися без переведення суддів Верховного Суду України на посади суддів Верховного Суду. Тобто Конституційний Суд вказує про переведення з посади на посаду всередині однієї юридичної особи. Потім це підтверджується тим, що він вказує, що судді... що вилучення слова "України", власної назви держави, із словесної конструкції "Верховний Суд України", не може бути підставою як для звільнення суддів всіх Верховного Суду України, або їх переведення до іншого суду. Він відокремлює переведення в межах одного суду на посади суддів Верховного Суду та переведення до іншого суду. Ну, і так далі.

Я думаю, що тут всі спеціалісти і вивчили це рішення Конституційного Суду, я думаю, що мають погодитися про те, що це є безспірним. Тому в цій частині я вважаю, що положення, наскільки я пам'ятаю, це пункт 7 "Перехідних положень", чи "Прикінцевих положень" відповідного законопроекту, не відповідає рішенням Конституційного Суду України.

Крім цих підстав і тих, що я заявляв вчора, хочу ще додатково сказати, що на мою думку, невизначення кількості суддів Верховного Суду в законі є таке ж неконституційне. На мою думку, що оскільки це є орган конституційний, кількість суддів має бути визначена в законі, вона не може ставитися в залежність від рішення, і не буде визначено, що вона буде 100 суддів, 200 суддів, або 500 суддів, або один суддя. Це конституційний орган.

Особливість конституційних органів не тільки в тому, що вони не підлягають ліквідації, а в тому числі, що їх кількість, склад їх має бути чітко визначений або на рівні Конституції, або на рівні закону. Тому я вважаю, що в законі це положення також є таким, що протирічить Конституції України.

Ще, колеги, хотів би звернути вашу увагу, що ми всі вже об'єднані, об'єднані, на жаль, проблемою, проблемою, яка дуже глибока, що у нас є дві вищі судові інстанції, одна з яких вказана, що вона в процесі ліквідації, в реєстрі зазначено, позиція Вищої ради правосуддя, що вона в стані припинення знаходиться. Друга проблема пов'язана з тим, що у нас відсутні в належному складі суди, не працюють по всій країні на сьогоднішній день.

І якщо ми ці проблеми не вирішимо, ми всі розуміємо, що жодному з нас тут не сидіти в майбутньому. І ми з вами будемо вже не тими, хто здійснив судову реформу, а тими, хто не зробив нічого для того, щоб не зруйнувати повністю судову систему в нашій країні.

Тому, колеги, я, зважаючи на те що і перше питання, і друге питання, воно має вирішуватися лише в руслі закону, ми маємо визначитися, на мою думку, ще раз кажу, про те, що ми або приймаємо, голосуємо висновок щодо конституційності або неконституційності даного законопроекту, і чому тоді ми не приймаємо відповідний висновок, і зазначити це в нашому рішенні.

Якщо ж ми вважаємо, що є необхідність голосування відповідного висновку, то свою думку я сказав. Я вважаю, що відповідний законопроект містить положення, які суперечать Конституції України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. І питання щодо підкомітету. Прошу надати відповідь, чи існує висновок, чи розглядалось на предмет конституційності. Це до пані Совгирі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Питання в тому, що ми є головним комітетом з опрацювання цього законопроекту. І за Регламентом ми приймаємо рішення про попередній розгляд цього законопроекту, внесення в порядок денний. І якщо це рішення буде підтримано, це автоматично означає, що закон не суперечить Конституції України. Тому я думаю, що комітет зараз є абсолютно фахово підготовлений для того, щоб прийняти рішення і висловити свою позицію шляхом голосування. Передавати окремо на засідання підкомітету я особисто не вважаю за потрібне, але якщо це питання буде поставлено на голосування, можемо його проголосувати. Дякую.

Я надаю слово пану Максиму Дирдіну.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від Ольги Володимирівни? Будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Андрій Євгенович дав відповідь у межах Закону про Регламент Верховної Ради, це по-перше.

По-друге, ми вчора на засіданні підкомітету обговорювали питання

щодо конституційності. І з тих питань, актуальність яких певною мірою має місце, але є дискусійною, я би приєдналася до включення омбудсмана в процес відбору кандидатур до ВККС. Але оскільки нам вчора представник від суб'єкта законодавчої ініціативи підтвердив, що, дійсно, є певний сумнів щодо вибору такого суб'єкта, і цей сумнів може бути знятий через коригування цієї моделі на друге читання. Тому я думаю, що цілком закономірно, щоб комітет зараз розглянув це питання і прийняв рішення без окремого розгляду питання на підкомітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно.

Народний депутат Дирдін Максим Євгенович. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Вчора на підкомітеті ми розглядали, фахова дискусія була з цього законопроекту. Це перше. Не будемо на цьому зупинятися.

Другий момент. Хотів би зробити акцент, що певні пропозиція, зауваження до законопроекту цього є. Але ніхто не буде заперечувати, що сьогодні судова система є вкрай в такому плачевному стані щодо відсутності суддів, не працює ВККС і брак людей, які могли б здійснювати правосуддя.

І другий момент – це вирішення питання рішення по двом рішенням Конституційного Суду України. До речі, хочу звернути увагу, що щодо першого рішення, то це рішенням Конституційним Судом розглядалося більше 3 років, або біля 3 років, а друге рішення було кілька місяців. Це таке, перше, щоб колеги-депутати і запрошені до участі в обговоренні цього законопроекту теж звернули увагу. І цей законопроект покликаний саме для того, щоби врегулювати це питання, два основних питання. І всі зауваження і пропозиції, які були подані і будуть подані народними депутатами, їх треба врахувати на другому читанні.

Звичайно, немає нічого досконалого. І життя плине, воно змінюється, змінюється під певні процеси, життєво необхідні процеси. І в тих колег, в

яких є зауваження або пропозиції, конструктивні пропозиції, то давайте їх будемо надавати на друге читання. І щоби ті всі пропозиції, які надходять від інших державних органів, громадських організацій, вони були опрацьовані в комітеті на другому читанні і були ці питання вирішені при прийнятті цього законопроекту в цілому. А ті моменти, що були вчора сказані щодо судової реформи, які будуть ідеї, які будуть новшества, це вже буде інше питання. І при обговоренні цього законопроекту не потрібно ставити на перші щаблі висловлення людей з Банкової.

А тому я прошу підтримати колег даний законопроект, щоб ми могли його включити і проголосувати за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Роман Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

Колеги, ну, ми будемо чесні, ми довго чекали цього закону. Ми довго чекали цього закону, нарешті ми його отримали. Дійсно, ситуація складна за цей період з кадровим наповненням судів, і цей законопроект має її вирішити.

Я нагадаю колегам, що все-таки предметом розгляду зараз є рекомендувати Верховній Раді внести законопроект в порядок денний. Відповідно, дійсно, є багато положень закону, які можна дискутувати. Деяка дискусія вже почалася, і, я так розумію, на підкомітеті і зараз на комітеті. Проте я закликаю зосередитись все-таки на питаннях, які нам заважають чи не заважають включати його в порядок денний. А це питання конституційності.

На моє переконання, даний законопроект не містить невідповідностей Конституції. Ті питання, які колеги деякі озвучували сьогодні, вони є щонайменше дискусійними. На моє переконання, не пускати, скажімо так,

законопроект в зал можна, лише якщо є явна невідповідність Конституції, а не займатися, скажімо так, трактуванням рішень Конституційного Суду і висновками щодо того, що цей законопроект відповідає рішенням Конституційного Суду чи не відповідає.

Я звернув увагу, що... от уважно ознайомився з усіма висновками, які вже встигли надійти до комітету і які озвучив Андрій Євгенович на початку, жоден з них: ні Верховний Суд, ні Вища рада правосуддя, ні міжнародні організації - не ставлять питання про неконституційність даного законопроекту.

Тому я прошу колег підтримати рішення комітету, яке запропоноване, щодо внесення цього законопроекту в порядок денний сесії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо ніхто не хоче з народних депутатів більше на зараз, на цей час, я б хотів надати слово нашим шановним запрошеним.

Я запрошую до слова Валентину Іванівну Данішевську, Голову Верховного Суду. Будь ласка.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Дякую, пане головуючий.

Шановні народні депутати – члени комітету, шановні колеги, присутні, я би хотіла зазначити, що, на мій погляд, найбільша перевага цього законопроекту – це його невідкладність. Якщо він перестане бути невідкладним, якщо не матимемо ми можливості отримати його до кінця цієї сесії, він втрачає, в принципі, сенс як такий, бо восени вже будуть інші ініціативи і таке інше. Весь час мені приходилося брати участь у просуванні різних реформ, і одного разу я була на засіданні, яке проводив міністр економіки. І юристи, дискутуючи з приводу певних положень реформи, зайшли, власне, у глухий кут, змагаючись у своїх знаннях, інтелекті і таке інше. І от десь через півгодини такої дискусії міністр Абромавичус зненацька

сказав: "А сколько это стоит?", тобто "Какая цена вопроса?". І всі зніжковіли, просто не знали, що на це відповісти. Але з того часу я ставлю перед собою це питання весь час, що коштуватиме для судової системи чи то прийняття, чи то неприйняття цього законопроекту.

Я погоджуюся з тими народними депутатами, які визначили фактично два ключових питання. Це повернення, я би так сказала, Вищої кваліфікаційної комісії судовій системі і забезпечення гарантій суддівської незалежності, фактично гарантій суддям, які в процесі реформи 2017 року позбулися повноважень. На мій погляд, це дійсно ключові питання.

Так от, що коштує невирішення цього питання? За даними Вищої ради правосуддя, останніми місяцями судова система втрачає 50 суддів на місяць, це 2 судді щодня фактично, якщо говорити про робочі дні або приблизно. П'ятдесят суддів на місяць виходять, полишають свої посади і жоден суддя не заходить до судової системи. Маємо пусті суди, як тут вже наголошувалося, маємо нехватку суддів, маємо суди на обласному рівні, які не можуть забезпечити розгляд кримінальних справ і таке інше. Я не буду забирати час.

І ще б хотіла зазначити, що країні коштує невирішення питання з суддями, які залишилися у вищих судах і Верховному Суді України. Це майже 100 мільйонів на рік, всього витрачено 343,5 мільйони за ці два з половиною роки, 9,5 мільйонів ми витрачаємо щомісяця, і, якщо хочете, 320 тисяч гривень щодня ми витрачаємо в зв'язку з тим, що це питання ніяк не вирішиться.

Отже, не вдаючись в дискусію з приводу конституційності, я вважаю, що ті питання, які виникли, вони заслуговують на увагу, але можуть бути вирішені між першим і другим читанням. Я би дуже просила вас, шановні народні депутати, дайте хід цьому законопроекту. Ми зекономимо, ми поповнимо судову систему, ми не будемо чекати ще до Нового року і далі, і ми все ж таки зекономимо кошти. Хай люди, які заслуговують на це, працюють на благо судової системи і здійснюють повноваження у судах.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Валентино Іванівно.

Я тоді надаю слово виконуючому обов'язки Верховного Суду України.
Василь Іванович Гуменюк, будь ласка.

ГУМЕНЮК В.І. Дякую за надану можливість.

Безперечно, ціна питання дуже велика. Але, шановні, Конституція перш за все має бути. І я думаю, що є резон у тих депутатів, які говорять відносно конституційності цього питання. Є Закон (ви прийняли його, попередники ваші) 1401, яким було за висновками двох... двома висновками Конституційного Суду було прийнято рішення лише про зміну назви Верховного Суду України на Верховний Суд.

Є стаття 384, прийнята 13 липня 2017 року, 382-а, частина четверта Кримінального кодексу, яка говорить: невиконання рішень Європейського суду, висновків та рішення Конституційного Суду карається позбавленням волі від 5 до 8 років. Ми вам говоримо, що є таке рішення. Ми вам говоримо, що ви не можете приймати неконституційних рішень. Ми вас застерігаємо. Тоді обґрунтуйте. Я не можу діяти в інший спосіб, перебуваючи без роботи, тому що ви як парламент... попередній позбавив мене можливості розгляду справ, але не вирішив моєї долі, так само і моїх колег. Я вже говорив, питання 100 членів колективу, за них теж не говориться, 69 працівників - державних службовців. Шановні, вони теж мають певні гарантії!

Тому, безперечно, ціна питання є. Але питання Конституції перш за все. Я погоджуюсь, вирішити питання в конституційній спосіб, яка мені різниця, сьогодні на комітеті, завтра на Верховній Раді, ви вирішіть це питання. Рішення Конституційного Суду було прийнято через 3 роки і 4 місяці. Але від 18 лютого до цього часу воно так і, так сказати, не вирішено наше питання. Ми продовжуємо приходити на роботу і дивуватися. Я виконую Закон "Про звернення громадян" і громадянам відправляю кореспонденцію за свій рахунок. Не отримую заробітної плати в законний

спосіб два роки сьогодні, сьогодні два роки вже. То, шановні, ми говоримо за Конституцію? І ви говорите: все це так? Ні. Незалежність, конституційність, і нікому поведи ніякого іншому: в Верховній Раді, іншій Верховній Раді, наступникам, Президенту - порушувати Конституцію не можна.

Тому, беззаперечно, чи можна вирішити це питання? Якби була моя воля і я був на місті Валентини Іванівни, то я б його вирішив в один день. Оскільки я в іншій ситуації, то я сиджу і чекаю вашої волі. Дуже велике прохання вирішити це питання в конституційний, законний спосіб.

Можна говорити і по законопроекті і про інші питання, які є в конституційності. Ви – парламентарі, дивіться, якщо ви можете вирішити питання і кажете, що між першим і другим читанням усунути ці питання, сумніви в конституційності, це ваша робота, ви її бачите, ви рішаєте. Я відстоюю права і інтереси колективу: 100 чоловік і 9 суддів. І всі колеги, ось які прийшли, вони можуть доповнити мене ще іншими питаннями. Але все одно ми говоримо, що само по собі формулювання пункту 7 - це просто знуцання і вирішення питання знову в неконституційний спосіб, повертання нас в 2016 рік для того.

Що зараз стане перед комітетом, якщо поступати по Конституції? Якщо поступати по Конституції, то зараз комітет повинен прийняти рішення про звернення, про рекомендацію парламенту звернутися до Конституційного Суду про внесення змін і доповнень до Конституції в статтю 125 відносно питання можливості реорганізації Верховного Суду як юридичної, чи, може, і не знаю, якої особи, оскільки цього питання, питання реорганізації, не може бути в тексті як юридичної особи і приєднання до Верховного Суду, тому що була лише зміна назви.

Це, так сказати, ви можете сказати, що це питання дискусії, парламентарі, наша воля була. Я 36-й рік трактую закони, які приймає парламент. Я бачу це так і вам довожу, і не тільки я, а всі колеги, які зі мною говорять про це, і багато інших. Але є ситуація, є позиція влади, є ситуація, в яку ми попали, але її треба вирішити.

Дякую. Не буду... Колеги мене доповнять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Я перепрошую, давайте ми з повагою до всіх пройдемо, а потім, якщо залишиться час, тому що у нас ще багато питань в порядку денному.

Я би хотів надати слово заступнику голови Вищої ради правосуддя Олексію Володимировичу Маловацькому. Будь ласка.

МАЛОВАЦЬКИЙ О.В. Дякую.

Ми направили свій висновок в частині... Адміністрації, уже Офісу Президента, в частині проведення консультацій щодо вказаного законопроекту. Також направили наш висновок до комітету Верховної Ради.

Ми дуже вдячні Верховній Раді, що Верховна Рада зважає на повноваження Вищої ради правосуддя надавати консультативні висновки, що безпосередньо стосуються зміни судоустрою і статусу суддів, а також незалежності судової влади в Україні. Саме на Вищу раду правосуддя покладено обов'язок надавати такі висновки в частині... стосовно по 73 статті щодо незалежності судової влади.

З точки зору Вищої ради правосуддя вказаний закон направлений, дійсно, на врегулювання ситуації, яка склалася як наслідок прийняття рішення Конституційним Судом щодо Закону 193... законопроекту... Закону 193-ІХ в частині унормування ситуації, яка склалася із незалежністю судової влади.

Відповідно хотів би звернути увагу, підтримати деяких народних депутатів, поважаю їхню думку, поряд з тим, Вища рада правосуддя не є політичним органом і розглядає питання тільки в правовому полі. В частині непорушності або гарантування прав суддів Верховного Суду Вища рада правосуддя не вбачає порушення конституційних повноважень, або конституційного принципу недоторканності, або незалежності судової влади, оскільки вказаний законопроект спрямований на реалізацією можливості

суддями Верховного Суду у відповідності до рішення Конституційного Суду, в яких статус не змінився, зайняти посади у Верховному Суді і здійснювати правосуддя, це є безперечним.

Стосовно реорганізації, Вища рада правосуддя не вбачає в цій ситуації проведення реорганізації. Це перше питання.

З приводу діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Питання щодо припинення повноважень Вищої кваліфікаційної комісії України хоча і не було оцінене Конституційним Судом, але порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії України відповідно до Закону 193-ІХ був оцінений Конституційним Судом, де був змінений склад. Відповідно на виконання рішень Конституційного Суду мають бути внесені зміни до законодавства в частині регулювання створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Стосовно безпосередньо конкурсної комісії, яка запроваджується вказаним законом, в певній частині поділяємо точку зору з приводу наявності питань щодо обмеження або певних ознак обмеження суверенітету, поряд з тим, звертаємо вашу увагу, що Вища рада правосуддя вказала, що такий принцип формування Вищої кваліфікаційної комісії за участі іноземних експертів відповідає принципам конституційності, поряд з тим, такі рішення не можуть бути обов'язковими. Про це було зазначено в консультативному висновку, де було передбачено, що Вища рада правосуддя як орган конституційний, який відповідає за формування судового корпусу, має приймати самостійно остаточне рішення. В іншому випадку, абсолютно правильно, і це питання було висвітлено в консультативному висновку Венеційської комісії, з приводу... в 24 пункті, з приводу висновку щодо законопроекту 193-ІХ, де було зазначено: постійно діюча комісія в складі іноземних експертів ставить питання щодо державного суверенітету України. Зверніть увагу, що в рішенні Конституційного Суду, хоча це і не було відзначено, поряд з тим, один із суддів Конституційного Суду повністю розписав в окремій думці цю позицію.

В іншому випадку, що стосується унормування збільшення повноважень Вищої ради правосуддя, я не казав би про питання щодо збільшення повноважень Вищої ради правосуддя. Вони внаормовують ситуацію розділу повноважень між Вищою кваліфікаційною комісією суддів України і Вищою радою правосуддя.

Стосовно зловживання можливістю визначення кількісного складу Верховного Суду України, так такі повноваження і на тепер є у Вищої ради правосуддя, оскільки не визначена мінімальна чисельність суддів Верховного Суду, є тільки максимальна чисельність. Тобто Вища рада правосуддя за поданням Державної судової адміністрації і на тепер визначає кількість Верховного Суду України. І абсолютно було правильно сказано попередніми колегами, що цей показник загально по судовій системі встановлюється в залежності від навантаження в судовій системі.

І зверну увагу, чи є актуальним це питання для розгляду в парламенті. Безперечно, питання є актуальним для розгляду в парламенті. Я вчора наводив на підкомітеті просту статистику: 10 судів не здійснюють правосуддя, 79 судів мають по одному судді. Тобто ми маємо зараз 89 судів, які будуть знаходитися в стресовій ситуації.

Далі потрібно розуміти, що кожний тиждень Вища рада правосуддя відправляє у відставку по 14 суддів приблизно. Тобто, якщо буде таким чином розвиватися ситуація, ми маємо 32 відсотки суддів недостатності в судах, 30 відсотків суддів, які потенційно мають право на відставку, і вони ним скористаються однозначно до кінця, оскільки є правова невизначеність, постійна зміна правового регулювання в частині судової системи або Закону "Про судоустрій і статус суддів". Я думаю, що голова Ради суддів мене в цьому питанні підтримає.

І ми маємо серйозну ситуацію щодо недооцінених суддів, незавершені процедури у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України: 50 відсотків суддів загальних судів, які здійснюють правосуддя, не завершили кваліфікаційне оцінювання після Закону 1402 протягом 5 років. Про це

також сказали, і це питання постійно піднімається нашими закордонними колегами і консультантами, тому що судді, які не пройшли кваліфікаційне оцінювання, але здійснюють правосуддя, постійно стоїть питання про те, що вони мають пройти переоцінку, і за певні їхні рішення вони можуть не пройти це переоцінювання. Такі, на жаль, такі випадки є, коли за рішення судді були звільнені.

Тому ситуація в цьому випадку є абсолютно, з нашої точки зору, Вищої ради правосуддя, критичною. Вона потребує реагування, і вона потребує реагування саме парламентом, оскільки тільки парламент наділений повноваженнями щодо ухвалення відповідних рішень.

Колеги, дякую. І буду готовий відповісти на запитання, якщо вони у вас будуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я надаю слово голові Ради суддів України Богдану Сильвестровичу Монічу. Будь ласка.

МОНІЧ Б.С. Добрий день, шановні колеги! Насправді Рада суддів України, хоча не і дає консультативних висновків, але, безумовно, не може лишатися осторонь тих питань, які стосуються питань незалежності, питань судоустрою і статусу суддів і так далі.

Напередодні прийняття законопроекту 1008, який став Законом 193, ми ухвалювали відповідне рішення, яким затверджували своє відкрите звернення стосовно законопроекту, в тому числі і до парламенту. І наразі, аналізуючи той законопроект, який сьогодні розглядається на комітеті, я мушу констатувати і визнати, що більшість тих застережень, які були викладені нами у нашому зверненні, все ж таки були враховані.

Тому наразі ми надали в письмовому вигляді вже наші зауваження, а у нас є певні зауваження до зазначеного законопроекту. Але все ж таки ми його вважаємо таким, що заслуговує позитивної оцінки та може бути не

просто внесений в парламент, а й прийнятий парламентом. Відповідна письмова позиція сьогодні вам теж, шановні народні депутати, була роздана, і вчора вона була озвучена мною на підкомітеті, я повторювати її не буду.

І, дійсно, я підтримую слова і заступника голови Вищої ради правосуддя, і Валентини Іванівни Данішевської про те, що на сьогоднішній день є вкрай критична ситуація з кадровим наповненням суддів першої та апеляційної інстанцій, її потрібно вирішувати в найкоротші терміни. Тому що, як вчора говорив Олексій Володимирович, дійсно, ми можемо дійти до такого стану, що в Україні в один момент може взагалі перестати здійснюватись правосуддя, і це буде біда.

Дякую .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдан Сильвестрович, і за вашу позицію також.

Я би хотів з урахуванням того, що в нас багато питань, хто з наших міжнародних партнерів хоче висловитися? Проект USAID "Нове правосуддя", "Право-Justice", хтось із вас, хтось один. Буде достатньо, да? Наталія Іванівна, ви будете? *(Шум у залі)*

Тоді Олександр Піскун, будь ласка.

ПІСКУН О.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, в стислий... да, тому що вчора обговорення було. Десь там дві хвилини, будь ласка.

ПІСКУН О.І. Я коротко скажу.

Я представляю Агентство США з міжнародного розвитку, відділ демократії і врядування. Ми через наш проект "Нове правосуддя", яке тут представляє Наталія Іванівна, і проект Європейського Союзу "Право-Justice" направили вже наші рекомендації в Офіс Президента і в комітет. І ви з ними,

напевно, вже ознайомлені, можете їх використати. Але, користуючись нагодою, я хочу сказати трошки більше як людина, яка 30 років у цьому процесі.

Перша концепція, згадувана сьогодні, я за неї голосував разом із Сергієм Соболевим, який тут знаходиться, то мене дивує, що ви, народні депутати і комітет, звертаєтесь до якихось людей на Банковій весь час, от третій день підряд, в той час як ви маєте повні, ті ж самі повноваження і є суб'єктом законодавчої ініціативи. І тут я поділяю погляди Вищої ради правосуддя, яка теж про це говорить. Ви маєте можливість, необхідність, ви зобов'язані вирішувати ці питання.

Те, що навів дані заступник голови Вищої ради правосуддя, говорить про критичну ситуацію в судовій системі, і без комплексного вирішення її неможливо розглянути і вирішити. І цей закон її не вирішить, я це вже від себе додаю.

Тому треба починати з того, про що ми вже багато років говоримо: концепція чи стратегія судової реформи, - де врахувати оці всі проблеми і комплексно їх вирішувати, а не затикати дірки через кожні півроку новими законопроектами.

Ми як агенція міжнародна працюємо за угодою з українським урядом. Не хочу коментувати "обком", бо приймає рішення Верховна Рада України. І ми працюємо в рамках закону, ухваленого парламентом України. Це не наша видумка, ми працюємо в рамках цього. Але ми готові надавати вам допомогу в цьому, експертну, на будь-якому рівні. І ще раз запевнюю в тому, що ми готові працювати з вами разом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ілліч, дякую за позицію. Розумію ваше занепокоєння, але просто для того, щоб ми всі розуміли, то не ми звертаємося до якихось людей на Банковій (я вас процитував), а до нас звернувся Президент України як суб'єкт законодавчої ініціативи з відповідним

законопроектом. Ну, це для того, щоб всі точки розставити. Дякую.

Хотів би надати... До мене зверталися представники Американської торгової палати. Хто хоче висловитися, будь ласка? Будь ласка, назвіть себе.

БОРЯК В. Добрий день! Мене звати Володимир Боряк. Я представник компанії-члена Американської торговельної палати, адвокат юридичної фірми "Астерс".

Загалом належне функціонування судової гілки влади є запорукою для нормального ведення бізнесу, і тому це дуже важливе питання для бізнес-спільноти. Визначається цілий ряд таких позитивних моментів, як уже багато зазначили, що розблокування процесу призначення суддів – це дуже важливо в умовах кадрового голоду.

Разом з тим, є цілий ряд таких проблемних питань. Я дуже коротко, ми письмово надали, Американська торгова палата, свою позицію, а я просто дуже коротко відзначу декілька моментів. Зокрема, от щодо розширення повноважень Вищої ради правосуддя за рахунок ВККС, загалом бізнес-спільнота не підтримує таку ідею і рекомендує залишити Вищу кваліфікаційну комісію суддів незалежною від Вищої ради правосуддя.

Також є такий момент, от наприклад, щодо того, що пропонується законопроектом надати можливість Вищій раді правосуддя визначати кількість суддів. І тут питання щодо конституційності, тому що за таких формулювань не можна виключити ризику того, що Вища рада правосуддя буде зменшувати кількість тих самих суддів Верховного Суду, що створює питання щодо незалежності судової влади в аспекті стабільності мандату.

Є цілий ряд рекомендацій Ради Європи, ці положення затверджені і в рішенні Європейського Суду з прав людини. І, до речі, так, як поступили з суддями Верховного Суду України, вже Європейський суд з прав людини зкомунікував першу справу щодо цього питання – це справа "Гуменюк проти України", - де стоїть питання щодо конвенційності такого підходу і можливості просто звільнити суддів без встановлення якоїсь... порушення

дисциплінарної відповідальності. Не можна так просто взяти і звільнити суддів.

Тому разом із посиленням повноважень Вищої ради правосуддя зменшується контроль за діяльністю її членів. Наприклад, от у законопроекті пропонується повернути положення про те, що орган, який обрав члена Вищої ради правосуддя, може його звільнити лише за поданням самої Вищої ради правосуддя, і притому для такого рішення потрібно не менше двох третин голосів.

І це також є проблемним, тому що фактично усунення члена Вищої ради правосуддя за вчинення якогось діяння, наприклад корупційного, є майже неможливим за такого формулювання.

І останнє, на що хотів звернути увагу, - це питання того, що у меморандумі із Міжнародним валютним фондом зазначена така річ, як створення комісії. Це зобов'язання України - до жовтня 2020 року створити комісію, яка би здійснила одноразову перевірку членів Вищої ради правосуддя, а також в майбутньому оцінювала потенційних кандидатів до Вищої ради правосуддя. І цей законопроект ніяким чином це не зазначає, що суперечить, власне, зобов'язанням України перед Міжнародним валютним фондом.

Решта всіх зауважень надані письмово, і Американська торгова палата разом з її членами готова активно долучатися до цього питання.

Дуже вам дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію. Не з усім погоджуюсь. Відповідно... Ну, по-перше, я думаю, що було б більш коректно сказати, що ви представляєте бізнес-спільноту, яка є членом Американської торгової палати, а не бізнес-спільноту взагалі. Правильно я розумію? Ну так, для більшої коректності, зі всією повагою.

Щодо питання неможливості звільнення члена ВРП, який скоїв корупційне діяння в мене є таке питання: чи був якийсь випадок, попередній,

коли член ВРП скоїв корупційне діяння і він не був звільнений? Просто звертаюся до заступника голови ВРП: мабуть, вам відома така ситуація? Просто як...

МАЛОВАЦЬКИЙ О.В. Колега, дякую вам як також адвокату. Оскільки я адвокат також, я дозволю собі назвати вас колегою.

За всю історію Вищої ради юстиції, згодом Вищої ради правосуддя, таких випадків за вчинення корупційних дій, які були встановлені безпосередньо Вищою радою правосуддя, немає. Зверну увагу, що це повна невідповідність положенням норм закону.

Відповідно до Закону "Про Вищу раду правосуддя" у разі встановлення факту... Тобто розгляд справи щодо члена Вищої ради правосуддя здійснюється аналогічно, як розглядається справа, чи дисциплінарна справа, щодо судді: тільки колегіальним складом. Цей член Вищої ради правосуддя виключається з цього складу і може надавати свої пояснення, залучати захисників і захищати себе як перед судом.

Після прийняття рішення, да, дійсно, 14 членів мають проголосувати за таке рішення. Але, зверніть увагу, це не екстраординальний випадок. Тому що щодо призначення судді також має проголосувати 14 членів Вищої ради правосуддя.

Так от, Вища рада правосуддя приймає рішення про те, що такий факт встановлений, і направляє суб'єкту подання. І суб'єкт подання, в нього немає іншої підстави, як тільки звільнити. Тому що підставою для призначення його є перевірка - так, як і суддів Конституційного Суду, - спеціальна перевірка, де встановлюється факт невчинення корупційного діяння. І це є підстава для несумісності члена Вищої ради правосуддя з своєю посадою. Іншого рішення ухвалити суб'єкт подання також не може, тому що суб'єктом подання є також високоповажні відповідні саморегулятивні організації.

Більш того, хочу сказати, що за історію Вищої ради юстиції був один випадок про звільнення члена Ради юстиції. Я думаю, це краще знають

депутати попередніх складів. На жаль, такі випадки були. Але питання, мені здається, були все ж таки більш політичного характеру, чи було саме встановлення вчинення відповідного правопорушення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я не хочу заходити в цю дискусію, просто є таке побажання. Ми зараз вирішуємо питання неконституційності. Якщо ми будемо розглядати якісь гіпотетичні кейси, яких в минулому не було як юридичних фактів, і з цього приводу будемо якісь конструкції вкладати в закон, це дуже такий тонкий лід для того, щоб вирішувати питання законодавчого врегулювання або якихось законодавчих запобіжників щодо гіпотетичних ситуацій, яких до цього ніколи не було. Я маю на увазі, що якщо б була ситуація, наприклад, коли дійсно був член Вищої ради юстиції або Вищої ради правосуддя, який скоїв корупційне діяння, і Вища рада юстиції, Вища рада правосуддя просто відмовилась його звільнити або рекомендувати суб'єкту висування його звільнити, ми б могли... просто про це було б більш доречно говорити. А коли ми просто говоримо про якусь гіпотетичну ситуацію, я можу також навести: якщо будь-який член високоповажного органу, він буде просто неетично себе поводити на центральній вулиці в присутності багатьох людей в стані алкогольного сп'яніння та лаятися, і представити, щоб відповідний орган просто взяв на це закрив очі, я просто теж не можу такого представити. Тому що всі ж розуміють, що будь-який орган несе відповідальність, в тому числі і за власну репутацію.

Я зараз просто навів ці приклади для того, щоб, якщо є позиція, давайте будемо спиратися не на гіпотетичні якісь ситуації, які можуть бути, а на реальні ситуації, які треба врегульовувати. Дякую.

Я би хотів зараз надати слово, ще просив народний депутат Демченко. Якщо можна, коротко, з урахуванням того, що у нас багато питань.

ДЕМЧЕНКО С.О. Можна.

_____. Уже голосуємо?

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, ще не голосуємо, ще депутат Демченко.

Тут було просто на адресу народних депутатів сказано, що народні депутати мають самостійно прикладати зусилля задля того, щоб вирішувати відповідні проблемні питання на законодавчому рівні. Я прошу, ну, просто відповідь на це, хочу звернути увагу, що тільки коли виникла проблема по законопроекту 1008, в нашому комітеті було ініційовано створення відповідної робочої групи. Я думаю, що відповідні ваші колеги також про це знають, були ви проінформовані.

Хочу звернути увагу, що, не дочекуючись там від когось якогось проекту концепції подальшої судової реформи, з боку члена нашого комітету було зареєстровано відповідний проект Постанови щодо перших кроків подальшої концепції судової реформи. Більше того, відповідно проект постанови отримав позитивні пропозиції, в тому числі від Вищої ради правосуддя, яка зазначила, що відповідна концепція має право на існування. Водночас з метою її імплементації в законодавстві запропоновано обговорити її за участю суддів і додати, доопрацювати з додатковими пропозиціями, які надала Вища рада правосуддя. Тобто у нас процес цей йде, трошки важко йде, але йде. Тому я прошу також звернути на це увагу, що народні депутати нашого комітету працюють.

Дякую. І прошу доєднатися також, якщо є бажання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Олексійовичу.

Народний депутат Калаур, після цього – народний депутат Соболев.

КАЛАУР І.Р. Дякую.

Шановні колеги, час збігає до того моменту, що ми по цьому питанню

повинні прийняти якийсь рішення. І я всіх закликаю прийняти це рішення своїм серцем. Чому? Тому що на кону, або на шальках два питання. Перше – це, власне, переконання, чи відповідає цей законопроект Конституції України, а друге – чи хочемо ми допомогти судовій владі вирішити цю тупикову ситуацію, в яку по маленьку вона заходить.

Тому я всіх закликаю ще раз добре подумати, можливо, десь треба переступити через своє власне переконання, бо ці питання, які сьогодні піднімалися з приводу конституційності, вони в більшій мірі є дискусійними питаннями, і ми зможемо ще раз повернутися до їх обговорення.

Андрій Євгенович, я хочу ініціювати питання про те, щоби ми поіменно голосували при прийнятті рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів, перед голосуванням тоді ми зможемо поставити це на голосування відповідно до норм Регламенту.

Сергій Владиславович Соболев, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, я теж поспробую стисло, наскільки це можливо.

Ви знаєте, той хто думає, що з 1990-го по 1996 рік, коли ухвалювались рішення відсутності можливості навіть змінити Конституцію, коли всі члени Комуністичної партії були судді, які в той час існували, коли треба було розгрібати авгієві конюшні, я думаю, що це ні в яке порівняння не йде з тим, що зараз треба зробити в цих умовах.

А, на мій погляд, відповідь дуже проста. Тут вже ключовий посил, який іде, що на виконання рішення Венеційської комісії, рішення Конституційного Суду ми пробуємо привести у відповідність до тих висновків і рекомендацій, які були.

Давайте візьмемо текст і подивимося: ми приводимо у відповідність? Чому ми ховаємо голову в пісок? Ще під час обговорення відповідного законопроекту, який фактично і все перевернув в судовій владі, перше

питання яке виникало, – це кількісний склад Верховного Суду. Чому ми знову ховаємося? Там же пряма рекомендація, яка й була, – це 200 членів залишати. Ми далі обходимо це питання і робимо вигляд, що нічого не сталося, от в якийсь там спосіб ми надамо це право визначати якомусь органу.

Друге питання, яке очевидне. Ми ж розуміємо, що призначення суддів у нас повністю зупинено. Тоді це визначили в "Перехідних положеннях", які ми тепер виключаємо, і пробуємо закласти нову процедуру. Чи ця процедура дасть можливість вирішити це питання? В якійсь частині - так, а в цілому – ні. І всі це розуміють. І знову виникає питання, коли ми ходимо по лезу ножа: це відповідає Конституції чи ні і це відповідає чи не відповідає рекомендаціям Венеційської комісії і висновкам Конституційного Суду?

Третє питання – це знову співвідношення ВККС і ВРП. Ми ж знову розуміємо, що ми пробуємо просто сховати голову в пісок, і робимо вигляд, що ми такими косметичними рішеннями зможемо вирішити таке грандіозне і глобальне питання.

Четверте питання – воно очевидно, на поверхні. Все, що стосується міжнародних організацій, які рекомендують, і ми ж не від гарного життя тоді ухвалювали таке рішення.

Ну, і останнє – це втрати, які понесла держава, бюджет і кожен з нас від недолугих рішень, які ухвалювалися протягом останніх трьох років, давайте казати правду. Так на кого ми будемо регресний позов виставляти? Давайте поіменно проголосуємо. Я – за. Тільки давайте піднімати всіх, хто поіменно голосував у попередньому скликанні парламенту за цю ахінею, я по-іншому її назвати не можу. І ми криком кричали: зупиніться, що ви робите! І далі, коли пробували фактично впихувати невпіхуєме в законопроект, який голосувався вже в цьому скликанні парламенту. І ми знову це робимо, в третій раз наступаючи на ті самі граблі?

Ми вирішуємо питання Верховного Суду України і Верховного Суду? Не вирішуємо, давайте правду казати. Ми в такий спосіб просто думаємо, що

ми заженемо їх в склад Верховного Суду і вирішимо це питання? Ні, не вирішимо, бо я переконаний, що і тут знайдуться люди, які не захочуть йти по цій схемі, бо вони вважати будуть, що вона незаконна і неконституційна.

Тому мені здається, що от все, що ми зараз робимо, - це спроба навести такі косметичні висновки, якими, ми думаємо, що вирішимо принаймні ключові питання. Але ми їх не вирішуємо. Не вирішуємо!

Вихід тут тільки один: треба об'єднати зусилля, перш за все на базі парламенту, бо тільки парламент це в кінцевому варіанті зробить. Нехай президентська адміністрація, чи Офіс Президента, надає своїх представників у Верховний Суд, і всі зацікавлені сторони, які повинні раз і назавжди вирішити це питання, а не пробувати сховатися черговий раз, а потім знову ми будемо приводити мільйонні або мільярдні вже втрати від нашого чергового рішення.

Я вважаю, що от проект, який є, він не вирішує жодного з питань, які він повинен вирішити, він просто відтягує або тимчасово вирішує те, що потім все одно прорве і вистрілить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович. Ну, ми тому і працюємо зараз, для того щоб в діалозі намагатися вирішити ці питання таким чином, щоб вони не тільки пройшли зал, а таким чином, щоб вони були реалізовані і були на користь і судовій системі, і народу України. Тому дякую за вашу позицію.

Була пропозиція щодо поіменного голосування. Я хочу поставити на голосування. Хто за те, щоби голосування з цього питання було в поіменному режимі? Прошу голосувати.

Хто – за? 18 – за. Хто – проти? І хто утримався? Двоє. Двоє, да?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. 17 – за?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз 19 в залі. Ну, в будь-якому випадку це достатньо для того, щоби голосування відбувалося в поіменному режимі.

Таким чином, перша пропозиція, яка надійшла, - це рекомендувати включити в порядок денний законопроект номер 3711. Ми вже обговорювали, що ми будемо, якщо надійдуть альтернативні законопроекти, то потім будемо їх комітетом також вирішувати питання щодо включення в порядок денний. Тобто це, в принципі, не ставиться питання про скорочення строків на внесення альтернативних законопроектів.

З урахуванням того часу, який займає розгляд цих важливих пропозицій, я думаю, що ми можемо їх спокійно розглядати на наступному засіданні, якщо вони надійдуть.

Тому ставлю на голосування рекомендацію щодо включення до порядку денного сесії законопроект 3711. Прошу голосувати.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, варіант рішення один: щодо включення до порядку денного.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, була ж пропозиція... Була до цього пропозиція з мого боку: в цьому рішенні визначити, чому ми не надаємо висновок. От дивіться, те, що ми закриємо просто очі, нічого не сказавши, ну, я не знаю, на

мою думку, це щонайменше не чесно. Ми можемо просто, не закриваючи очі сказати, що ми не даємо висновок, тому що ми вважаємо за важливіше на сьогоднішній день, враховуючи там ситуацію в країні, що є необхідність рухатися і в нас немає часу очікувати внесення нового законопроекту. Тому ми, враховуючи все це, не надаємо висновок на конституційність, а рекомендуємо його до першого читання, а після першого читання будемо вирішувати відповідні питання. Це буде чесно, розумієте, а так просто закрити очі на те, що не казати не те, не інше, це вже буде несправедливо. Це на мою думку.

Тому я пропоную саме таким чином зазначити, що, враховуючи, що в країні склалася ситуація критична з судовою системою, або з кількістю суддів у судовій системі, тому є вкрай необхідним терміново рухатися у відповідному напрямку і зареєструвати... і включити до порядку денного даний законопроект. Якась формулювання має бути, розумієте, для мене має бути зрозуміло, чому ми не кажемо нічого про конституційність. І я не можу пояснити нікому потім, чому ми про це не казали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, да, кожний зараз може висловитися щодо цього приводу шляхом голосування. У нас є тільки два варіанти проголосувати: включити в порядок денний чи ні.

Перша пропозиція була - включити в порядок денний. Прошу за це голосувати. Хто – за?

Олеже Анатолійовичу, тоді під мікрофон. Будь ласка, включіть мікрофон.

МАКАРОВ О.А. Калаур, Стефанчук, Ватрас, Новіков, Павліш, Бабій, Дирдін, Божик, Німченко, Костін, Совгиря, Макаров, Шпенюв, Вельможний, Торохтій. Скільки?

МАКАРОВ О.А. 15.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 15 – за. Хто – проти? 0. Хто – утримався?

МАКАРОВ О.А. Пузанов, Власенко, Соболев, Демченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Дякую всім, хто був запрошений для розгляду цього питання.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Вам запропонований проект Постанови про урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди 30-ї річниці прийняття Декларації про державний суверенітет України (реєстраційний номер 3721). Автор – Перший заступник Голови Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

Я передаю слово заступниці голови комітету Ользі Володимирівні Совгирі.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, в цьому році виповнюється 30 років з дня прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня. Є пропозиція прийняти Постанову Верховної Ради про урочисте засідання Верховної Ради з нагоди цієї річниці.

І на підставі цього пропоную до затвердження висновок комітету про рекомендацію Верховній Раді проекту Постанови про урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди 30-ї річниці прийняття Декларації про державний суверенітет, поданий народним депутатом Стефанчуком, прийняти в цілому і доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні визначити мене.

Дякую. *(Шум у залі)*

НІМЧЕНКО В.І. Колеги, хто залишився тут, ставиться на голосування.

Я думаю, що у нас тут є кількість стосовно даної пропозиції на відзначення дня декларації... (Шум у залі)

_____ . (Не чути)

НІМЧЕНКО В.І. Зараз я надам слово голові нашого комітету, він вам розкаже стосовно регламенту.

ВЛАСНЕКО С.В. Я би хотів уточнити. Я бачив, що пропонується о 16 годині розпочати в цей день урочисте засідання. Але там не зовсім зрозуміло регламент взагалі цього засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За інформацією попередньою, яка є, десь до двох годин.

ВЛАСНЕКО С.В. Це за участі Президента, це за участі... Чи як це взагалі буде? Ми розуміємо, що це буде за... Я розумію, що планується проведення, але який формат цього засідання? Чи це просто буде Голова Верховної Ради, чи будуть запрошені, кого запросять?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Точно будуть запрошені. Щодо того, хто буде запрошений, я думаю, що можемо в робочому порядку з керівництвом Верховної Ради уточнити це. Я думаю, що в будь-якому питанні... це питання важливе, це 30-річчя...

СОВГИРЯ О.В. Я от знаю, що Сергій Владиславович брав участь у прийнятті цієї декларації. Тому для нашого комітету це важливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є потреба обговорювати? Я думаю, що можемо голосувати.

Хто за прийняття висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики: рекомендувати Верховній Раді України проект Постанови про урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди 30-ї річниці прийняття Декларації про державний суверенітет України (реєстраційний номер 3721), поданий народним депутатом України Стефанчуком Русланом Олексійовичем, прийняти в цілому? Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України призначити заступника голови комітету Совгірю Ольгу Володимирівну.

Прошу голосувати. Хто – за? 17 – за. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую.

Наступне питання порядку денного. Вам запропоновані два законопроекти. Це перше читання. Проект Закону про медіацію (реєстраційний номер 3504), який поданий Кабінетом Міністрів України, і проект Закону про медіацію (реєстраційний номер 3504-1), поданий народним депутатом Клочком та іншими.

Я запрошую до слова заступника міністра юстиції Олександра Банчука для представлення законопроекту. Ми, в принципі, з ним знайомі, ми його вже обговорювали. Якщо можна...

_____ . Голосуємо. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ну, я думаю, що якщо у нас заступник міністра, десь хвилину можемо, хвилину-дві дати для того, щоб... *(Шум у залі)*

БАНЧУК О.А. Дякую, Андрію Євгеновичу.

Шановний голову, шановні народні депутати, це повторне внесення законопроекту. В зв'язку з відставкою уряду він був відкликаний, але у нас нові обставини, ще є альтернативний законопроект. І тому є пропозиція все-таки, оскільки наш законопроект – це, можна сказати, це не урядовий, не Мін'юсту, а це розроблений спільнотю медіаторів, все-таки взяти за основу і

рекомендувати парламенту прийняти за основу урядовий законопроект. І далі при доопрацюванні до другого читання врахувати всі позитивні положення з альтернативного проекту, який внесений відповідно народними депутатами.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександр.

Я передаю слово голові підкомітету Роману Бабію.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

Ми зараз одночасно розглядаємо два законопроекти, які оголосив Андрій Євгенович. Якщо коротко, то, колеги... Ставимо на голосування? Якщо коротко, ставимо на голосування. Але, дійсно, перший законопроект, кабмінівський, він більш рамковий, він, на моє переконання, більш доцільний для запуску і для цього інституту медіації, для його законодавчого регулювання. В альтернативному законопроекті, дійсно, є певні положення, корисні, які можуть бути враховані.

Тому я пропоную взяти, якщо коротко, знову ж таки, пропоную комітету прийняти рішення, яким рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про медіацію (реєстраційний номер 3504) (поданий Кабінетом Міністрів України) прийняти в першому читанні за основу, врахувавши при опрацюванні до другого читання зауваження і пропозиції суб'єктів права законодавчої ініціативи, окремі положення альтернативного проекту Закону України про медіацію (реєстраційний номер 3504-1) (поданого народним депутатом Клочоком та іншими), пропозиції, висловлені у висновку Комітету з питань правової політики від 1 липня 2020 року.

І визначити доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України, ну, я думаю, що на обговорення, якщо Андрій Євгенович не заперечує, він довго працював з цим законом, то пропоную його. Якщо є заперечення, то...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Роман.

Я хотів би, по-перше, подякувати всім організаціям медіаторів, які долучилися до опрацювання обох законопроектів. Ми всі отримали ваші пропозиції, які, в принципі, співпадають і покладені в основу запропонованого проекту рішення комітету.

З урахуванням дефіциту часу, я думаю, що народні депутати готові голосувати за запропоноване рішення. Тому, зі всією повагою, я поставлю це питання на голосування.

В мене єдине питання, до Наталії Корнієнко. Ми, в принципі, говорили про застосування 116 статті. Там є рішення?

КОРНІЄНКО-ЗЕНКОВА Н.М. Так, в проекті висновку все це присутнє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тоді ставлю на голосування висновок комітету: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про медіацію (реєстраційний номер 3504) (від 19 травня 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України) прийняти в першому читанні за основу, врахувавши при доопрацюванні до другого читання зауваження і пропозиції суб'єктів права законодавчої ініціативи, окремі положення альтернативного проекту Закону України про медіацію (реєстраційний номер 3504-1) (від 4 червня 2020 року) (поданий народними депутатами Клочком та іншими народними депутатами), а також пропозиції, висловлені у висновку Комітету з питань правової політики від 1 липня 2020 року. Визначити доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України голову комітету Костіна Андрія Євгеновича. Прошу голосувати.

Хто – за? 18 – за. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую всім.

Переходимо до наступного питання. В нас є законопроект 3707. Це законопроект за авторством нашого комітету та членів Комітету з питань правоохоронної діяльності. Цей законопроект вводить електронну форму

виконавчого документу для того, щоб... Він погоджений Міністерством юстиції і він погоджений Міністерством внутрішніх справ. Питання полягає в тому, що зараз багато буде виконавчих документів, які б під час впровадження цих... порушення правил... автоматичної системи фіксації порушення правил, для того, щоб прискорити опрацювання цих документів, пропонується запропонувати електронну форму документообігу між Міністерством внутрішніх справ та Державною виконавчою службою.

Я ставлю на обговорення... Зараз, я просто скажу ситуацію. Ситуація така, що цей законопроект, він включений вже в порядок денний сесії, але не закінчився ще строк на подання альтернативних законопроектів. Але якщо... Це технічний законопроект, я не думаю, що хтось буде подавати альтернативний законопроект. ми можемо просто визначитися, чи ми підтримуємо зараз, чи відкладемо на наступний комітет.

_____. Підтримуємо.

_____. Голосуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми відкладемо - ми просто втратимо тиждень чи...

СТЕФАНЧУК М.О. Є пропозиція проголосувати прийняти рішення про включення його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він включений уже в порядок денний.

СТЕФАНЧУК М.О. То тоді підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми його... є пропозиція прийняти за основу в такій...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітетом не голосували, він уже Верховною Радою проголосований.

НІМЧЕНКО В.І. Включили в порядок денний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вже є рішення Верховної Ради, тому, в принципі, комітет...

СТЕФАНЧУК М.О. Тоді підтримати, але якщо буде альтернативний, то тоді будемо приймати рішення на комітеті.

_____. То, може, все-таки доцільно дочекатися? Наступного тижня у нас же планується комітет?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там багато авторів, я і багато членів комітету.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, а, може, все-таки поставить перед фактом? Що вирішує Верховна Рада в залі? Він у нас не був на ревізії, на аналізі він у нас не був.

Дальше: терміни альтернативних. Ми і так йдемо по скороченій процедурі для альтернативного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А тут не буде скороченої....

НІМЧЕНКО В.І. Та ні, я просто кажу, по яким ми крокам йдемо.

І тому я хотів би, що все-таки давайте ми поставимо...

СТЕФАНЧУК М.О. Текст законопроекту складається з одного речення.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, та хоч одного речення!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте так. У мене є пропозиція така. Давайте з урахуванням того, що питання це буде... це все ж таки процедура притягнення буде до виконання вже адміністративних справ. Я думаю, що вірогідність того, що Верховна Рада його прийме в першому читанні до кінця тижня, вона, в принципі, нульова. Якщо в такому випадку, там строк закінчується десь у середу або у вівторок, у вівторок або в середу. Я думаю, що наступної середи ми будемо проводити засідання за будь-яких обставин. Тоді... А?

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виконавчі документи на підставі цих адміністративних протоколів, протоколи за перевищення швидкості, там, де автоматична фіксація порушення. Протоколи для того, щоб не передавати в паперовому, в електронному вигляді, Мін'юст взяв на себе зобов'язання швидко опрацювати якесь положення. Я думаю, що давайте все ж таки підемо за Регламентом, тобто такий "тонкий лід", перенесемо на наступний комітет. *(Загальна дискусія)*

Він неконституційний, з вашої точки зору?

_____ . Дивіться, колеги, значить взагалі фіксація автоматична з розпізнаванням обличчя - це питання розглядається зараз...

СТЕФАНЧУК М.О. Перепрошую, тут не йдеться про автофіксацію ніде. Тут немає жодного слова про фіксацію. Жодного! Це питання виконавчого провадження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І це просто приклад. Питання в тому, що виконавча служба зможе отримувати в електронному вигляді документ.

ВЛАСЕНКО С.В. Виконавчий документ, тобто той, який є виконавчим документом, а не протокол. Протокол не є виконавчим документом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді є пропозиція перенести на наступний комітет. З урахуванням того, що строки не сплили, давайте підемо за Регламентом. Дякую.

Наступне питання порядку денного. У нас друге читання, і підготовлені підкомітетами відповідні таблиці до законопроектів: 2450 - це зміна по батькові і 3112 – це про індексацію аліментів.

Я по першому питанню надаю слово голові підкомітету, народному депутату Калауру.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Андрію Євгеновичу! Підкомітет з питань цивільного і адміністративного законодавства вчора розглянув законопроект за авторством народного депутата Ватраса Володимира Антоновича та інших народних депутатів. Була підготовлена порівняльна таблиця, проаналізована кожна поправка, яка була подана народними депутатами. В результаті обговорення цих поправок, 6 поправок було враховано, 24 – відхилено.

В результаті обговорення підкомітет прийшов до висновку про те, щоби рекомендувати Верховній Раді України прийняти даний законопроект в другому читанні і в цілому в редакції, яка була запропонована підкомітетом.

Дякую. Я закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є в авторів правок якісь зауваження? Я про авторів правок, я перепрошую. В авторів правок нема зауважень? Тоді можемо ставити на

голосування, так?

Я перепрошую, давайте ми з урахуванням того, що Олег Анатолійович пішов на засідання іншого комітету, хто буде виконувати обов'язки секретаря? Давайте народний депутат Калаур. А, з іншої, да, я перепрошую.

Народний депутат Вельможний, чи ви готові бути... зараз виконувати функції секретаря, поки Олег Анатолійович відсутній?

Ми повинні за це голосувати, Ігор Васильович? Не повинні, да? Тобто якщо всі згодні, тоді функції секретаря буде виконувати народний депутат Вельможний. *(Шум у залі)* А він же пішов. Він "проголосував ногами", як це говорять. *(Шум у залі)*

Тоді ставлю на голосування висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо права фізичної особи на зміну по-батькові (реєстраційний номер 2450) (від 15 листопада 2019 року) (поданий народними депутатами України Ватрасом та іншими народними депутатами України) прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити члена підкомітету з цивільного та адміністративного законодавства Ватраса Володимира Антоновича.

Ну, ми можемо там змінити на голову підкомітету, я думаю, що це буде більш коректно.

Прошу голосувати, хто за цей висновок, будь ласка.

Порахували? 15- за. Рішення прийнято одностайно. Добре, дякую.

І наступне питання порядку денного - законопроект 3112. Сьогодні, ви знаєте, що Ігор Павлович зараз на самоізоляції. Він провів засідання підкомітету в такому... в дистанційному режимі, і сформована була таблиця з пропозиціями.

Я запрошую... А де наш народний депутат Стефанчук, який повинен доповісти? *(Шум у залі)*

Від Міністерства юстиції, будь ласка, вам його виконувати. Давайте надамо слово пану... *(Шум у залі)* Включіть, будь ласка...*(Шум у залі)*

БАНЧУК О.А. Колеги, ну, ще раз. Я розумію, з одного боку, що ніби точковий законопроект, але глянути все-таки, крім там складності виконання... Законопроект стосується того, щоби виконавці, державні виконавці могли індексувати суму, яка виплачується по рішенню суду по аліментах.

Є питання, крім того, що там складності розрахунку, нехай уряд визначить, але є питання насправді конституційності, наскільки орган виконавчої влади може змінювати взагалі, бо, по суті, буде зміна рішення суду. Бо рішення суду є про визначення однієї суми стягнення аліментів, і буде зафіксоване. На підставі цього рішення суду є відповідний виконавчий лист, і ми без рішення суду фактично уповноваженим представником органу виконавчої влади стягувати, наприклад, більшу суму, розраховувати і стягувати більшу суму, ніж визначено рішенням суду.

От оце, скажімо, є такі два елементи – це конституційність, і друга – на практиці як це буде реалізовуватися і буде розраховуватися виконавцями, що ми можемо отримати... І чому тільки по аліментах? А чому ми по інших зобов'язаннях... Тобто ми ж не можемо допускати, що є інші зобов'язання, там якісь договірні, не виконані. Ми чітко тільки по закону, яка сума визначена, і ми... Ми ж не допускаємо там, щоб були певна індексація, відсотки якісь за користування... Ми тільки стягуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, ми почули! Дякую. Я знаю вашу позицію. Дякую!

СТЕФАНЧУК М.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми звернули на це увагу, з усією повагою.

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. При всій повазі до Міністерства юстиції, закон чітко визначає, що аліменти можуть нараховуватися, якщо вони в твердій грошовій сумі, або з індексацією, або без індексації, про що прямо зазначається в рішенні суду або в угоді між батьками. Вибачте, я це пройшов на власній шкірі і знаю, як воно працює. Тобто якщо в рішенні суду чітко записано, що індексується, то ми нічого не змінюємо і ми нічого... нічого неконституційного тут нема.

А поправками... До речі, поправки дуже були вдалі. По-перше, поправками встановлюється абсолютно чітко, що така індексація здійснюється, починаючи з другого року. По-друге, лише по тих випадках, коли рішенням суду або угодою між батьками чітко передбачено, що така індексація повинна бути, тому всі питання знімаються. А в даному випадку виконавець просто робить математичний розрахунок, і не більше того.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я передаю слово Миколі Стефанчуку.

СТЕФАНЧУК М.О. Шановні колеги, я прошу звернути увагу, у нас є Закон 3112 "Про виконавче провадження" щодо обов'язкового... виконавець проводить індексацію розміру аліментів, визначеного судом у твердій грошовій сумі.

Ну, насамперед, чому такий законопроект з'явився? Тому що ви чудово розумієте, що аліменти сплачуються до досягнення 18 років, і якщо аліменти визначені в твердій грошовій сумі після народження дитини, то 18 років вони не можуть бути змінені, а можемо звернути увагу, сьогодні 2020 ми маємо рік, і ті аліменти, які призначені у 2002-му, будуть істотно відрізнятися від тих аліментів, які сплачуються у 2020 році.

Тому вважаємо, що це є абсолютно справедливим по відношенню, насамперед, до прав дитини, тому що право власності на аліменти – це є право власності дитини, а батьки зобов'язані їх утримувати.

Тому конструкція тут дуже проста: батько зобов'язаний сплачувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Або мати.

СТЕФАНЧУК М.О. Так, батько або мати зобов'язані... *(Шум у залі)*
Батько або батько... Ну, тут, як покаже експертиза... *(Шум у залі)*

Тобто один із батьків зобов'язаний сплачувати... утримувати дитину шляхом передачі їй певного майна. Таке майно у нас є аліменти, воно переходить у власність дитини, на цьому я наголошую, це не є власністю іншого з батьків. І аліменти витрачаються на утримання дитини.

Тому, будь ласка, прошу підтримати цей законопроект, оскільки він є корисним і відповідає і Конституції, і моральним засадам, і європейським конвенціям. Це правильний закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Дирдін. Я так розумію, пропозиція.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я щодо пропозиції, щодо зауваження заступника міністра юстиції пана Банчука. Ну, щодо законності, я думаю, що якщо буде цей закон ухвалений Верховною Радою, то він і запрацює. Тому немає таких предосторог, і з цим погоджуються і члени комітету, що він необхідний для того, щоб самі суди розвантажити. Це перше.

І другий момент. Я би звернув би увагу членів комітету, що в цій таблиці варто врахувати - це буде доречно, - я думаю, теж погодиться представник Мін'юсту, що цей закон треба, щоб він набрав чинності не з дня,

наступного за днем його публікування, а, наприклад, з 1 січня 2021 року. Це, по-перше, дасть можливість технічно підготуватися до цього закону в робочий час, і тим самим адаптуватись, щоб люди теж адаптувались до цього законопроекту, якщо він буде прийнятий Верховною Радою в другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи правильно я розумію, що є пропозиція від комітету внести таку правку?

ДИРДІН М.Є. Да.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, для того, щоб вони... вони ж повинні прийняти положення про...

ДИРДІН М.Є. Я зараз поясню чому, я зараз поясню чому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нехай народний депутат Дирдін...

ДИРДІН М.Є. Така пропозиція. Дивіться, якщо чисто теоретично приймається законопроект, там пишеться "на наступний день". Але, мабуть, технічно буде правильно, якщо такий законопроект, який би вносив зміни щодо обрахування індексації по аліментах, робити з 1 січня наступного року. Це перший момент.

І другий момент: щоби технічно виконавча служба могла підготуватися. Оце дві таких головних обставини щодо цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. В порядку діалогу. Я розумію, що треба час, щоб Міністерство юстиції якимось чином підготувалося до

впровадження, до реалізації. Але чи потрібно півроку для цього? Ми можемо 3 місяці, наприклад, дати. А до Нового року... Це ж не бюджетні питання. Тобто, мабуть, якщо ми просто через 3 місяці його..., я думаю, це буде доречно, щоб люди не чекали. Три місяці, я думаю, що це достатньо.
(Загальна дискусія)

Руслан Петрович, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Якщо ви подивитеся, у нас практика створилася, що в місячний строк дається доручення Кабінету Міністрів на приведення у відповідність відповідних документів і встановлення відповідних строків. Тобто я не думаю, що їм більше ніж строку місячного недостатньо, їм достатньо, повірте мені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто пропозиція - залишити так, як є, просто додати, що в місячний строк доручити Кабінету Міністрів? Така пропозиція?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Більш ніж достатньо в місячний строк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи всі з цим згодні? Тоді чи треба нам вносити відповідну правку?

ДИРДІН М.Є. Треба голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Такої правки немає, так? Це комітетська правка.

Руслан Петрович, можемо ми попросити вас сформулювати її під стенограму? Тому що ви так добре це зробили. (Загальна дискусія)

Да, якщо Руслан Петрович побачить текст, то він так сформулює, що... Руслан Петрович, ми працювали тут дві-три години.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я в суді був в Печерському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, але ваша черга попрацювати.

НІМЧЕНКО В.І. Хоч ви були в суді, все-таки мікрофон включіть.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Чекайте, я ще не визначився.

Треба написати так. Пункт 2, додати...

ВЛАСЕНКО С.В. Вступає в силу через 30 днів після опублікування, впродовж 30 днів Кабінету Міністрів розробити відповідні документи.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні, так для чого? Він вступає в силу одразу, з дня набуття, вступу в силу, Кабінету Міністрів впродовж місячного строку з дня набуття в силу...

ДИРДІН М.Є. Ні, це просто технічно. Він вступає в дію. Все, люди побігли вимагати від виконавчої служби, щоб його виконувати, а його технічно не можна зробити.

_____ . Вступає в силу через 30 днів.

ДИРДІН М.Є. Ні, хоча б дати термін, щоб через 30 днів.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Послухай, ти не почув мене. Набуває чинності з моменту опублікування, а вступає в силу через місяць після...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте сформулюємо правку.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Тоді напишіть просто: у місячний строк. Чітко визначіть, коли дата...

(Загальна дискусія)

ДИРДІН М.Є. Дивіться, якщо ми розуміємо, що він буде прийнятий до кінця липня, то, можливо, там вставити, що з 1 вересня або з 1 жовтня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я би, ну, не ставив.

_____. І Президент буде ще підписувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що... Все ж таки давайте визначимось, в 30-денний строк...

(Загальна дискусія)

ДИРДІН М.Є. О, давайте так: 30 днів після офіційного опублікування.

(Загальна дискусія)

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

(Загальна дискусія)

_____. Шановні колеги, не треба нічого вигадувати, давайте залишимо, як є, проголосуємо. А міністерство присутнє, вирішить це питання, підготується. Буде достатньо часу підготуватися. Голосуємо в даній редакції.

СТЕФАНЧУК М.О. Міністерство готове відреагувати на вступ його в силу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, поки ми будемо його приймати, у міністерства буде час вже підготуватися до цього. Вони розуміють, що буде підтримка в залі з урахуванням підтримки на рівні комітету. *(Шум у залі)*

Добре, добре. Ви маєте досвід.

Тоді ставлю на голосування висновок комітету.

ДИРДІН М.Є. Я би все-таки з 1 січня 2021 року би зробив. Наступний рік, все зрозуміло буде, там же міняється індексація кожен рік, вона кожен місяць міняється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування, шановні колеги. Максим Євгенович, виключіть мікрофон, будь ласка. Дякую.

Ставлю на голосування висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" (щодо обов'язку виконавця проводити індексацію розміру аліментів, визначеного судом у твердій грошовій сумі) (реєстраційний номер 3112) (поданий народним депутатом Діденко та іншими народними депутатами) прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету Фріс Ігоря Павловича. Ставлю на голосування.

Хто – за? 17 – за. Рішення прийнято одногосно, так? Дякую всім.

У нас залишилося "Різне". Хто має щось...

ВЛАСЕНКО С.В. А ми "Різне" обговорювали в другому питанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре!

Тоді оголошую засідання комітету закритим. Дякую всім. І готую на наступний тиждень, я думаю, що десь в середу, в першій половині дня будемо збиратися. *(Шум у залі)*

Колеги, це важливе питання. Руслан Петрович, Сергій Володимирович! Щодо наступного засідання комітету в середу, яке є бажання: Zoom чи очно?

Zoom? Ну, я розумію і так, що будуть якісь там питання... Наступного, на комітетський тиждень в середу. Zoom? Все, добре! Я тоді...

Ой, колеги, ще одне питання. Да, в нас Денис Маслов - це член фракції політичної партії "Слуга народу", який сьогодні регламентний комітет рекомендував доєднатися до нашого комітету. Тому будемо чекати голосування в залі, але він вже з нами працює.